243
4 - 61

= № 2000

2118-Шп

5334-Ш2

462-97

ԳԻՐՔ
ԱՂՕԹԻՑ

Վասն ամ՟ ցեղ
Պատահարաց որք գան
՚ի վերայ մարդոյն։
Որոց ազատեսցէ զմեզ
ա՟ծ Ամէն։

Տպագրութ՟ ՚ի լոյս
ածեալ՝ Հրամանաւ
Տեառն Դանիէլի ճըշ
մարտասէր Պատրիար֊
գի Կոստանդնու֊
պօլսոյ։

Ա— I

Կ. Պոլիս, 1793

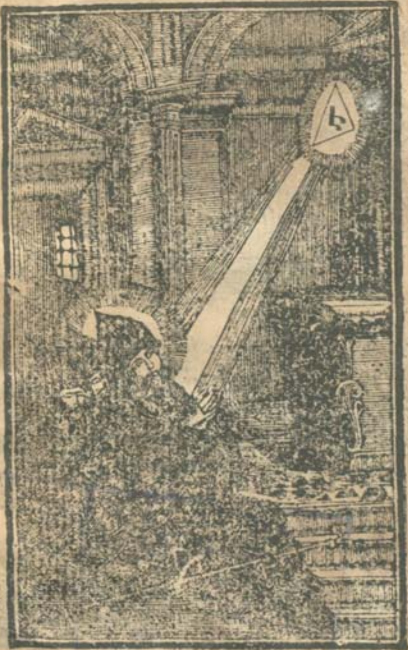

Աղօթք Արարեալ Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի ։

ՀԱՒԱՏՈՎ խոստովանիմ և երկրպագանեմ քեզ Հայր և Որդի և Ս̃բ Հոգի · անեղ և անմահ բնութիւն · արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց · և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս ։

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր-
պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս
միասնական Սբ՟ Երրորդութի՟՝ և մի
Ածութի՟ . արարիչ լուսոյ և հա-
լածիչ խաւարի . հալածեա՛ ՚ի հո-
գւոյ իմմէ զխաւար մեղաց և ան-
գիտութե՟ . և լուսաւորեա՛ զմիտս
իմ ՚ի ժամուս յայսմիկ՝ աղօթել
քեզ ՚ի հաճոյս և ընդունել ՚ի քէն
զխնդրուածս իմ . և ող″ ։

Հայր երկնաւոր Ած՟ ճշմարիտ՝ որ
առաքեցեր զՈրդիդ քո սիրելի ՚ի
խնդիր մոլորելոյ ոչխարին մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո . ընկալ զիս ոպ՟
զանառակ որդին՝ և զգեցո ինձ ըզ
պատմուճանն զառաջին զոր մերկա-
ցայ մեղօք . և ո″ ։

Որդի Այ՟ Ած՟ ճշմարիտ՝ որ խոնար-
հեցար ՚ի Հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին ՚ի Սբյ՟ կուսէն Մարիամայ
վն՟ մերոյ փրկութե՟ . խաչեցար՝ թա-

ղեցար՝ և յարեր ՚ի մեռելոց. և համ
բարձար փառօք առ հայր՝ մեղայ
յերկինս և առաջի քո. յիշեա զիս
ոպ̄ զաւազակն յորժամ գաս ար-
քայութե̄ քով. և ող՚՚։

Հոգի ա̄յ ա̄ծ ճշմարիտ՝ որ իջեր
՚ի յորդանան և ՚ի վերնատունն. և լուս
աւորեցեր զիս մկրտութե̄ն սբ. ա-
ւազանին. մեղայ յերկինս և առաջի
քո. մաքրեա զիս վերստին ա̄ծային
հրով քով՝ ով հրեղէն լեզուօք սբ
զառաքեալսն. և ող՚՚։

Անեղ բնութի՝ մեղայ քեզ մտօք
իմովք՝ հոգւով և մարմնով իմով.
մի յիշեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վս̄
անուանդ քում սրբոյ. և ող՚՚։

Տեսող ամի՝ մեղայ քեզ խորհր-
դով բանիւ և գործով. ջնջեա զձե-
ռագիր յանցանաց իմոց՝ և գրեա
զանուն իմ ՚ի դպրութե̄ կենաց. և՚՚։

Քննող գաղտնեաց՝ մեղայ քեզ

Յ   կա

կամայ և ակամայ՝ գիտու՟ք և ան-
գիտութ՟ք․ թողութի շնորհեա մե-
ղաւորիս զի՛ ի ծննդենէ ս՟բ աւազա-
նին մինչև ցայսօր մեղուցեալ եմ
առաջի ա՟ծութեանդ քո․ զգայարա-
նօք իմովք՝ և ա՟մ անդամօք մարմ-
նոյս․ և ողոր՟։

Մ․մենախնամ տ՟ր՝ դիր պահապան
աչաց իմոց զերկիւղ քո տ՟ր՝ ո՛չ ևս
հայել յօտարս․ և ականջաց իմոց
ո՛չ ախորժել լսել զբանս չարութե՟․ և
բերանոյ իմոյ ո՛չ խօսել զստութի՟․ և
սրտի իմոյ ո՛չ խորհել զչարութի՟․ և
ձեռաց իմոց ո՛չ գործել զանիրա-
ւութի՟․ և ոտից իմոց ո՛չ գնալ՚ի ճա-
նապարհս անօրէնութե՟․ այլ ուղ-
ղեա զշարժումն սոցա լինել միշտ
ը՟ս պատուիրանաց քոց յ՟ամի․ և՟։
Հուր կենդանի ք՟ս՝ զհուր սիրոյ
քոյ զոր արկեր յերկիր՝ բորբոքեա
յանձն իմ․ զի այրեսցէ զախտ հո-

գւոյ

գւոյ իմոյ և սրբեսցէ զխիղճ մտաց
իմոց՝ և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ
իմոյ. և վառեսցէ զլոյս գիտութե
քո 'ի սրտի իմում. և ող":

Իմաստութիւն Հօր յաւիտենական, տուր ինձ ի-
մաստութիւն զբարիս խորհել և խօ-
սել և գործել առաջի քո յամենայն ժամ.
'ի չար խորհրդոց՝ 'ի բանից և 'ի-
գործոց փրկեա զիս. և ող":

Կամեցօղ բարեաց Տէր կամարար՝
մի թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ
գնալ. այլ առաջնորդեա ինձ լի-
նել միշտ ըստ կամաց քոց բարեաց
լաց. և ողորմեա՛ քո ա":

Թագաւոր երկնաւոր տուր ինձ զար-
քայութին քո զոր խոստացար սիրե-
լեաց քոց և զօրացո զսիրտ իմ ա-
տել զմեղս՝ և սիրել զքեզ միայն՝
և առնել զկամս քո. և ո":

Խնամօղ արարածոց պահեա՛ նշա-
նաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին

 իմ

իմ ՚ի պատուհանաց մեղաց՝ ՚ի վիրածու-
թեց դիւաց . և ՚ի մարդոց անիրա-
ւաց և յամ՚ վտանգից հոգւոյ և
մարմնոյ . և ո՛՛ :

Պահապան տմն քն աջ քո հովա-
նի լիցի ՚ի վր իմ ՚ի տուէ և ՚ի գի-
շերի ՚ի նստել ՚ի տան՝ ՚ի գնալ ՚ի
ճանապարհ , ՚ի ննջել և ՚ի յառնել՝
զի մի երբեք սասանեցայց . և ո՛՛ :

Ած իմ , որ բանաս զձեռն քո և
լնուս զամ արարածս ողորմութե-
քով . քեզ յանձն առնեմ զանձն
իմ . դու հոգա՛ և պատրաստեա՛ ըզ
պէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայ-
սմհետէ մինչև յաւիտեան . և ո՛՛ .

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո՛ զիս
՚ի չար սովորութեց իմոց ՚ի բարի սո-
վորութի . և բևեռեա՛ ՚ի հոգի իմ
զսոսկալի օր մահուն և զերկիւղ
գեհենոյն՝ և զսէր արքայութն . զի
զղջացայց ՚ի մեղաց՝ և գործեցից

զար

զարդարութիւն. և ող՛:
Աղբիւր անմահութեն աղբերացս ՚ի
սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխա_
րութե ողջ պտուղնկին. զի լուացից
զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զե
լանելն իմ յաշխարհէս. և՛:
Պարգևիչ ողորմութե՝ պարգևեա
ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի
գործով և ո՛ք մարմնոյ և արեան
քո հաղորդութե՛ն գալ առ քեզ. և՛:
Բարերար Տ՛ր՝ հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցես զիս. քաղցրութե՛բ
աւանդել զհոգի իմ. և անխռով
անցուցանել ընդ չարութ՛ի այսոցն
որք են ՚ի ներքոյ երկնից. և ո՛:
Լոյս ճշմարիտ քս՝ արժանաւորեա
զհոգի իմ ուրախութբ տեսանել
զլոյս փառաց քոց, ՚ի կոչմանն ա_
ւուրն և հանգչել յուսով բարեաց
յօթևանս արդարոց, մինչև յօր
մեծի գալստեան քո. և ո՛:

Դատաւոր արդար յորժամ գաս
փառօք հօր՝ դատել զկենդանիս և
զմեռեալս, մի՛ մտաներ 'ի դատաստ֊
ան ընդ ծառայի քում· այլ փրկեա՛
զիս 'ի յաւիտենական հրոյն՝ և լսե֊
լի՛ արա ինձ զերանաւէտ կոչումն
արդարոց յերկնից արքայութիդ․ և՛։

Ամենողորմ տէր՝ ողորմեա՛ ամ[ենայն] հա֊
ւատացելոց 'ի քեզ՝ իմոց և օտարաց՝
ծանօթից և անծանօթից՝ կենդա֊
նեաց և մեռելոց․ շնորհեա՛ և թըշ֊
նամեացն իմոց՝ և ատելեացս թո֊
ղութի՛ որք առ իս յանցանացն · և
դարձո՛ զնս 'ի չարեացն զոր ունին
զ՛ս իմ, զի ողորմութեդ քում արժա֊
նի եղիցին․ և ողորմ՛՛։

Փառաւորեալ տէր՝ ընկա՛լ զաղաչանս
ծառայիս քո և կատարեա՛ 'ի բա֊
րի զխնդրուածս իմ․ Բարեխօսու֊
թե՛ սրբուհւոյ Ա․ծածնին՝ և Յով֊
հաննու մկրտչին՝ և սրբոյն Ստե֊

փանն

փաննոսի նախավկային՝ և ընդ
Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին։
Եւ ընդ Առաքելոց՝ Մարգարէից՝
Վարդապետաց՝ Մարտիրոսաց՝
Հայրապետաց՝ Ճգնաւորաց՝ Կուսա
նաց՝ միանձանց՝ և ամենայն քոց
Երկնաւորաց և երկրաւորաց։
Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն
անբաժանելի ընդ Երրորդութեանդ՝
յաւիտեանս յաւիտենից։

Ամէն։

Աղօթք Պողպատնուէ.

Անսկիզբն Ած՝ անեղ Ած՝ անի-
մանալի Ած՝ անպարագրելի
Ած՝ անժին Ած՝ ամենարքայ Ած՝
ամենարարիչ Ած՝ ամենարփի Ած՝
ամենագէտ Ած՝ ամենարագ Ած՝
ամենատես Ած՝ ամենամեծ Ած՝
ամենաղբիւր Ած՝ ամենիմաստ Ած՝

ամ

ամենարձակ ա̃ծ՝ ամենայայց ա̃ծ՝ ա-
մենայցելու ա̃ծ՝ ամենաազդու ա̃ծ՝
ամենազդիչ ա̃ծ՝ ամենաա̃ց ա̃ծ՝ ա-
մենարթուն ա̃ծ՝ ամենաբաւ ա̃ծ՝ ա
մենաբարձրեալ ա̃ծ՝ ամենաբերկրեալ
ա̃ծ՝ ամենաբաւ ա̃ծ՝ ամենաբաւակ̃ն
ա̃ծ՝ ամենաբարի ա̃ծ՝ ամենաբուժ
ա̃ծ՝ ամենաբուժիչ ա̃ծ՝ ամենաբուղխ
ա̃ծ՝ ամենաբաշխ ա̃ծ՝ ամենաբաշխօղ
ա̃ծ, ամենագոյլ ա̃ծ՝ ամենագովելի
ա̃ծ՝ ամենագովեալ ա̃ծ՝ ամենագութ
ա̃ծ՝ ամենագթած ա̃ծ՝ ամենագտիչ
ա̃ծ՝ ամենագանձ ա̃ծ՝ ամենագորով
ա̃ծ, ամենադաս ա̃ծ՝ ամենադասաւոր
ա̃ծ՝ ամենադաւանեալ ա̃ծ՝ ամենադիր
ա̃ծ՝ ամենադարման ա̃ծ՝ ամենադար-
մանիչ ա̃ծ՝ ամենաեզերիչ ա̃ծ՝ ամենա
երջ ա̃ծ, ամենազօր ա̃ծ՝ ամենազօրեղ
ա̃ծ՝ ամենազարդ ա̃ծ՝ ամենազարդօղ
ա̃ծ՝ ամենազարդարիչ ա̃ծ՝ ամենա
զեղ ա̃ծ՝ ամենափրկիչ ա̃ծ, ամե-
նա

Յաւէնն ած՝ ամէնակալ ած՝ ամէնա
աւերկինք ած՝ ամէնաասուրբ ած՝ ա-
մէնողորմ ած՝ ամենամեծ ած, ա-
մէնամաքուր ած ամենա[illegible]օղ
ած ամենաընդունակ ած ամենա
ընդունօղ ած ամենաըղձումն ած
ամենաթագ ած ամենաթագաւոր
ած, ամենաժառանգ ած ամենաիշ
խան ած ամենաիշխօղ ած ամենա
իմաստ ած ամենաիրաւ ած. ամե-
նալոյս ած ամենալիր ած ամենա
լրումն ած, ամենախնամ ած՝ ամե-
նախնամօղ ած՝ ամենախօս ած՝ ա
մենախորատ ած՝ ամենախորին ած՝
ամէնախորհուրդ ած՝ ամէնագէ[illegible]
ած՝ ամէնածագումն ած՝ ամէնա
գոյլ ած՝ ամենածաւալ ած, ամե-
նաւկալ ած՝ ամէնակարօղ ած՝ ամէ
նակիր ած՝ ամէնակրօղ ած՝ ամէնա
կայծ ած՝ ամէնակատար ած՝ ամե-
նակեաց ած ամենակէտ ած, ամէնա

հա

հաս ած՝ ամէնահասու ած՝ ամե-
նահաստատ ած՝ ամենահաստա-
տիչ ած, ամենաձիր ած՝ ամենա-
ձեռն ած՝ ամենաձեռնտու ած,
ամենաղեկավար ած՝ ամենաղամ-
բար ած, ամենաճարակ ած՝ ամե-
նամիռգայթ ած՝ ամէնաճշմարիտ
ած, ամենամեծ ած՝ ամենամա-
քուր ած՝ ամէնամաքրիչ ած՝ ամէ-
նամարգ ած՝ ամէնամորղիչ ած,
ամէնայար ած՝ ամէնայարոյց ած՝
ամենայառաջ ած՝ ամէնայորդոր
ած՝ ամենայորդորիչ ած՝ ամենայոյս
ած՝ ամենակալ ած՝ ամենալոյս ած,
ամենաշարժ ած՝ ամենաշուրջ ած՝
ամէնաշահ ած՝ ամենաշահաւոր
ած՝ ամենաշէն ած, ամենողորմ ած
ամէնաուղորդ ած ամենաուղիղ
ած՝ ամէնաուժեղ ած՝ ամէնաու-
ռոգ ած՝ ամենաուրեք ած՝ ամենա-
գետ ած՝ ամէնչափօղ ած, ամենա
պա

պատիւ ա՟ծ՝ ամենապարգեւ ա՟ծ՝
ամենաստատիչ ա՟ծ, ամենապարզ
ա՟ծ՝ ամենապարզիչ ա՟ծ՝ ամենապահ
ա՟ծ՝ ամենապահօղ ա՟ծ՝ ամենապար
ա՟ծ՝ ամենապարագլօղ ա՟ծ՝ ամենա
պայծառ ա՟ծ՝ ամենապարզիր ա՟ծ,
ամենաջահ ա՟ծ՝ ամենաջան ա՟ծ՝ ա-
մենաջամբ ա՟ծ՝ ամենալոյս ա՟ծ, ա-
մենաւատ ա՟ծ՝ ամենաւառացու-
ցիչ ա՟ծ, ամենանոր ա՟ծ՝ ամենասր
բիչ ա՟ծ՝ ամենասահման ա՟ծ՝ ամե
նասահմանիչ ա՟ծ՝ ամենասանձ ա՟ծ՝
ամենասանձօղ ա՟ծ՝ ամենասփիւռ
ա՟ծ՝ ամենասրբօղ ա՟ծ, ամենալար
ժիչ ա՟ծ՝ ամենավարիչ ա՟ծ՝ ամենա
մաքրիչ ա՟ծ՝ ամենավայելուչ ա՟ծ,
ամենատէր ա՟ծ՝ ամենատիրօղ ա՟ծ՝
ամենատեղ ա՟ծ՝ ամենատու ա՟ծ՝ ա
մենատուօղ ա՟ծ՝ ամենատուն ա՟ծ՝
ամենատօն ա՟ծ՝ ամենատես ա՟ծ՝ ա
մենատեսուչ ա՟ծ՝ ամենատիւ ա՟ծ,

անձնարարութեան ած՝ անձնարարից
ած, անձնացօղ ած՝ անձնացայտ
ած՝ անձնացայգ ած՝ անձնացնծու-
թի ած՝ անձնացանկ ած՝ անձնա-
ցանկալի ած, անձնափառք ած՝ ա-
նձնափայլ ած՝ անձնափայլօղ ած՝
անձնափայլեալ ած՝ անձնափայլիչ
ած՝ անձնափայթ ած՝ անձնափրկօղ
ած՝ անձնափրկիչ ած, անձնաքա-
ած՝ անձնաքաւիչ ած՝ անձնաքա-
րոզ ած՝ անձնաքարոզիչ ած, ան-
ճառ ած՝ անճառաբքայ ած՝ անճա-
ռաբքայութի ած՝ անճառագաստութի
ած՝ անճառադրեւր ած՝ անճառա-
արարիչ ած՝ անճառաւայելչիդ ած՝
անճառարփի ած՝ անճառաշքայթ
ած՝ անճառահրաշօր ած՝ անճառա-
խոհ ած՝ անճառաբեւրի ած՝ անճա-
ռաքաց ած՝ անճառաբուղխ ած՝
անճառապղութ ած՝ անճառագոր
ած՝ անճառափիլիսոփա ած՝ անճառա

ըուր ա̃ծ՝ անճառածագ ա̃ծ՝ ան-
ճառագոյլ ա̃ծ՝ անճառ ողորմ ա̃ծ՝
անճառաչափ ա̃ծ՝ անճառապատիւ
ա̃ծ՝ անճառավեհ ա̃ծ՝ անճառա-
փառք ա̃ծ՝ անճառափայլ ա̃ծ՝ ա-
նախտ ա̃ծ՝ անեղր ա̃ծ՝ անեղծ ա̃ծ՝
անըմբռնելի ա̃ծ՝ անժամանակ ա̃ծ՝
անիմանալի ա̃ծ՝ անլուելի ա̃ծ՝ ան-
խարդախ ա̃ծ՝ անծայր ա̃ծ՝ անկետղ
ա̃ծ՝ անհասանելի ա̃ծ՝ անղօղելի
ա̃ծ՝ անմեկնելի ա̃ծ՝ անյիշաչար
ա̃ծ՝ աննինչ ա̃ծ՝ անշարժ ա̃ծ՝ անո-
խակալ ա̃ծ՝ անչարչար ա̃ծ՝ անսպառ
մելի ա̃ծ՝ անկոխելի ա̃ծ՝ աննեղելի
ա̃ծ՝ անօրինակ ա̃ծ ։

Բարի ա̃ծ՝ բարեմիտ ա̃ծ՝ բարի
բնութի ա̃ծ՝ բարեաց բարի ա̃ծ՝ բա
րեգութ ա̃ծ՝ բարեբաշխ ա̃ծ՝ բա
րեբարոյ ա̃ծ՝ բարեխորհուրդ ա̃ծ՝
բարեաց պարգեւ օղ ա̃ծ՝ բարեսէր
ա̃ծ ։

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Գովեալ ա̄ծ՝ գերիվերոյ ա̄ծ՝ գե-
րազարդ ա̄ծ՝ գոհաբանեալ ա̄ծ՝
գերապանծ ա̄ծ՝ գեղեցիկ ա̄ծ՝ գե-
րագոյն ա̄ծ՝ գոյացուցիչ ա̄ծ։
Դաստաւոր ա̄ծ՝ դաստաւորաց դէտ
ա̄ծ՝ դիտապետ ա̄ծ՝ դաստաւորիչ
ա̄ծ՝ դաւանեալ ա̄ծ՝ դասուց վեր-
նոց ա̄ծ՝ դեղ կենաց ա̄ծ՝ դրախտ
ա̄ծ՝ դաստիարակող ա̄ծ։
Երրորդութիւն ա̄ծ՝ երկինք ա̄ծ՝
երկնաւորաց ա̄ծ՝ երկրաւորաց ա̄ծ։
Զօրաւոր ա̄ծ՝ զօրեղ ա̄ծ՝ զուա-
րթնոց ա̄ծ՝ զարդարող ա̄ծ՝ զար-
մանք ա̄ծ՝ զարմանալի ա̄ծ՝ զարհու-
րելի ա̄ծ։
Էրրեակ և մի ա̄ծ՝ էրանէլ ա̄ծ՝ էա-
կան ա̄ծ՝ էացուցիչ ա̄ծ՝ էութի̄ ա̄ծ։
Թագաւորաց ա̄ծ՝ թաքեալ ա̄ծ՝
թողիչ մեղաց ա̄ծ՝ թաղելոց յարու̄թ
ա̄ծ՝ թշնամեաց սատակիչ ա̄ծ։
Ժառանգութի̄ ա̄ծ՝ ժամանեալ

ա̄ծ՝

ած՝ Ժամանօղ ած՝ Ժամանակից ած։
Իսկըզբանէ ած՝ Ինքնակամ ած՝
Ինքնագոյ ած՝ Ինքնակալ ած՝ Ինք
նատար ած՝ Ինքնակարօղ ած՝ Ինք
նիշխան ած՝ Իշխօղ ած՝ ՚ի բար-
ձունս ած՝ Իմանալի ած։
Լոյս ած՝ Լոյս անստուեր ած՝ Լոյս
Թափանցիկ ած՝ Լուսազգեստ ած՝
Լուսաւորիչ ած՝ Լուսազարդ ած՝
Լուսատու ած՝ Լուսաձեւ ած՝ Լսօղ
ած՝ Լիութի ած՝ Լցուցիչ ած։
Խոր անքննին ած՝ Խաղաղութ ած՝
Խաղաղարար ած՝ Խնամօղ ած՝ Խը
նամիչ ած՝ Խրատիչ ած՝ Խանդա-
ղատօղ ած՝ Խորհուրդ ած՝ Խոր-
հրդապետ ած՝ Խնդրուած ած՝
Խորհրդադէտ ած՝ Խնդրօղ ած՝
Խոնարհ ած՝ Խորհրդագէտ ած։
Ծագումն ած՝ Ծնօղ ած՝ Ծագօղ
ած՝ Ծարաւելոց ած՝ Ծանուցեալ
ած՝ Ծանուցիչ ած՝ Ծաւալեցող
ած՝

ա̃ծ՝ ծածկատես ա̃ծ՝ ծածկագէտ
ա̃ծ՝ ծայր ա̃ծ։

Կենդանի ա̃ծ՝ կենդանարար ա̃ծ՝ կենդանատու ա̃ծ՝ կենդանացուցիչ ա̃ծ՝ կերակրող ա̃ծ՝ կամարար ա̃ծ՝ կեանք ա̃ծ՝ կամեցող բարեց ա̃ծ՝ կենդանի ա̃ծ՝ կատարեալ ա̃ծ՝ կառավարող ա̃ծ՝ կուրաց լուսատու ա̃ծ։

Հայր ա̃ծ՝ հօր որդի ա̃ծ՝ հոգի ս̃բ ա̃ծ՝ հաւատ ա̃ծ՝ համերց լեզուատու ա̃ծ՝ հոգւոց ազատիչ ա̃ծ՝ հրածորան ա̃ծ՝ հրաւիրող ա̃ծ՝ հէնաւուրց ա̃ծ՝ հարուստ ա̃ծ՝ հանուրց ա̃ծ՝ հաւատարիմ ա̃ծ։

Ձայն ա̃ծ՝ ձայնող ա̃ծ՝ ձեռնատու ա̃ծ՝ ձայնից լսող ա̃ծ՝ ձիր ա̃ծ՝ ձիրաբաշխ ա̃ծ։

Ղեկավար ա̃ծ՝ ղեկապետ ա̃ծ՝ ղամփար ա̃ծ։

Ճշմարիտ ա̃ծ՝ ճշմարտութի̃ ա̃ծ՝

Ճշմարտասէր ած՝ ճարտարապետ
ած՝ ճառագայթ ած՝ ճառադայ
թեալ ած՝ ճոխ ած՝ ճաշակ ած՝
ճար ած՝ ճոռոմ ած՝ ճանապարհ
ած՝ ճանապարհ կենաց ած՝ ճանա
պարհ բարեաց ած՝ ճառ ած։

Մեծարեալ ած՝ մեծապատիւ ած՝
մաքրիչ ած՝ մաքրութի ած՝ մաք
րող ած՝ մահու լուծանող ած՝
մեղաւորաց դարձ ած։

Յայտնութի ած՝ յաւիտեան ած՝
յաւիտենից ած՝ յարութի ած՝ յու
սացելոց ած՝ յուսադրող ած՝ յա
րուցիչ ած՝ յառաջ ած՝ յանդի
ման ած։

Նեղելոց լոյս ած՝ նորահրաշ ած՝
նաւապետ բարի ած։

Շնորհ ած՝ շնորհատու ած՝ շուրջ
ած՝ շուրջանակի ած՝ շնորհօղ
ած՝ շնորհաբեր ած՝ շաւիղ ած։

Ողորմած ած՝ ողորմութի ած՝ ու

գիղ ա͞ծ՝ ուղղորդ ա͞ծ՝ ուղղորդա-
սէր ա͞ծ՝ ուղղորդապետ ա͞ծ՝ ուղ-
ղորդախօս ա͞ծ՝ ուղղորդաբան ա͞ծ։
Չարատեաց ա͞ծ՝ չարասաստ ա͞ծ՝
չարամերժ ա͞ծ՝ չարաբարձ ա͞ծ՝ չա-
րահերձ ա͞ծ՝ չարաքաւ ա͞ծ։
Պահապան ա͞ծ՝ պահպանիչ ա͞ծ՝
պետ ա͞ծ՝ պետական ա͞ծ՝ պատ-
ուէլի ա͞ծ՝ պատուանակօղ ա͞ծ։
Ջահ ա͞ծ՝ ջահալոյս ա͞ծ՝ ջահա-
կայծառ ա͞ծ՝ ջան ա͞ծ՝ ջամբօղ ա͞ծ՝
ջերմեռանդութիւն ա͞ծ։
Ռահ ա͞ծ՝ ռահլոյս ա͞ծ՝ ռատա-
բաշխ ա͞ծ՝ ռատախոյլ ա͞ծ՝ ռէալի-
քաղցր ա͞ծ՝ ռահվարժ ա͞ծ։
Սէր ա͞ծ՝ սրբութի ա͞ծ՝ սաբաւօղ
ա͞ծ՝ սէր ա͞ծ՝ սիրելի ա͞ծ՝ սահմա-
նադիր ա͞ծ՝ ստեղծօղ ա͞ծ՝ սրբոց
ա͞ծ՝ սոսկալի ա͞ծ։
Վեհ ա͞ծ՝ վեհագոյն ա͞ծ՝ վայել-
չութի ա͞ծ՝ վերակացու ա͞ծ՝ վար-
ժիչ ա͞ծ։

Տէր ած՝ տեսօղ ած՝ տէր ած՝ տուիչ բարեաց ած՝ տրտմեցելոց ած։

Րաբուն ած՝ րաբունապետ ած՝ րախապար ած։

Ցնծուն ած՝ ցանկալի ած՝ ցաւոց բժիշկ ած՝ ցօղահաս ած։

Փառք ած՝ փառաւորեալ ած՝ փառահեղ ած՝ փառաբանեալ ած՝ փրկիչ ած՝ փրկօղ ած՝ փարթամ ած՝ փարատիչ ցաւոց ած՝ փառազօր ած՝ փառք 'ի բարձունս ած։

Քահանայապետ ած՝ քերոբէական ած՝ քաւիչ ած՝ քաւութիւն ած՝ քաւարան ած՝ քարոզիչ ած՝ քննօղ ած։

Օրէնք ած՝ օրէնսադիր ած՝ օրհնիչ ած՝ օրհնեալ ած՝ օրհնաբանեալ ած։

Որ ոչ և աւելի անուանցդ զօրութ՝ որ ած ամենակալ․ եղիցի պահապան ծառայիս։

Աղօթք վասն կապանաց դիւաց և կախարդաց աղանդաւորաց • և վասն դատաստանէ ազատելոյ ։

ԲԱՐԵՐԱՐ ՀԶՕՐ

ապաւէն ծառայելոց՝ փրկիչ նեղելոց՝ որ վասն մեր խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ և առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն մարիամայ, վասն մերոյ փրկութեան • մատնեցար • ըմբռնեցար • չարչարեցար • խաչեցար և թաղեցար և յարեար • 'ի մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ հայր • զարթո՛ զզօրութի քո և եկ 'ի կեցուցանել զգերիս արեան քոյ տէր և մի՛ տար գերել սատանայի զքո փրկեալքս • և մի՛ տար ընտանութի չարին՝ զտաճար անուանդ քում սրբոյ • և մի՛ զլքեալս քեզ մարմին և անդամ թողուլ 'ի կը-լուսմն և 'ի կատարականս չարին • այլ

զթա

զթամ ՚ի քո արարածս արարչական սիրով ։ տէր ողորմեա մեզ ։ զի ՚ի խաչ քո պաշտելով պարծեցաք և պահելով պահեսցէ զմեզ յերևելին և աներևոյթ թշնամեացն ։ և լիցի պահապան ծառայիս ա͞յ ամէն ։

Զոր իշխանքըն հալածին ։ որք ընդ ծառայս քո մարտընչին ։ երևելով նըշան խաչին ։ աներևոյթք կործանեսցին ։

ՄԷ Ա.-Եփփարանս ոչ ըստ Նաւաբիւսանի ։

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յ͞ս ։ զհետ եղեն նր͞ կոյրք երկու աղաղակէին՝ և ասէին, ողորմեա՛ց մեզ որդի դաւ՛թի ։ Եւ իբրև եկն ՚ի տուն ։ մատեան առ նա կոյրքն ։ և ասէ ցն͞ս Յ͞ս ։ հաւատայք եթէ կարող եմ առնել զեդ զայդ ։ ասեն ցնա այո՛ տէր ։ Յայն

 ժամ

ժամ մերձեցաւ յոտս նց՝ և ասէ ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։ Եւ բացան աչք նց, և սաստեաց նց Յն և ասէ. զգոյշ կացէք՝ մի ոք գիտասցէ։ Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամ երկիրն ը այն։ Եւ յելանելն նց արտաքս, ահա մատուցին առ նա այր մի համր դիւահար։ Եւ յելանելն դիւին խօսեցաւ համրն և զարմացան ժողովուրդքն՝ և ասէին. թէ և ոչ երբէք երևեցաւ այսպիսի ինչ յիսրայէլ։ Իսկ փարիսեցիքն ասէին. իշխանաւն դիւաց հանէ զդեւս։

ՄԷ Ս. Եփաքրանա որ ըստ Մարկոսի։

Եւ ել լուր նր ընդ ամ կողմն գալիլեացւոց։ Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ժողովրդենէն եկն 'ի

տուն սիմօնի և անդրէայ՝ յակոբաւ
և յօհաննու հանդերձ։ Եւ զո-
քանչ սիմօնի դնէր ջերմացեալ
և վաղվաղակի ասեն ցնա վն̃ նր̃։
Եւ մատուցեալ յարոյց զնա կա-
լեալ զձեռանէ նորա և եթող զնա
տենդն և պաշտէր զնս̃։ Եւ իբրև
երեկոյ եղև ՚ի մտանել արեգականն
բերէին առ նա զա̃մ հիւանդս և
զդիւահարս։ Եւ էր ա̃մ քաղաքն
ժողովեալ առ դրունսն։ Եւ բժ-
շկեաց զբազում հիւանդս ՚ի պէս
պէս ախտից, և դևս բազումս ե-
հան, և ոչ տայր խօսել դիւացն.
զի գիտէին զնա թէ Ք̃ն է։

ԱԷ Բ.-Եփրայեցւոյն՝ որ լինի զուշատուն։

Եւ եղև ընդ առաւօտս ը̃ ամ-
նոսին՝ ել ՚ի լեառնն կալ յա-
ղօթս, և հանէր զդիւսն ՚ի գլուխ

յա

ցաղօթսն այ։ Եւ իբրև այգ եղեւ
կոչեց զաշակերտսն իւր և ընտրեց
՚ի նոցանէ երկոտասանս․ զորս և
առաքեալս անուանեաց։ Զսիմոն
զոր և պետրոս անուանեաց․ և
զանդրէաս զեղբայր նորին, և զյա
կոբոս, և զյօհաննէս․ և զփիլիպ
պոս․ և զբարթողիմէոս։ Եւ ըզ-
մատթէոս․ և զթօմաս․ և զյակօ-
բոս ալփեայ․ և զսիմոն զկոչեցեալն
նախանձայոյզ։ Եւ զյուդայ յա
կոբեայ և զյուդայ իսկարիոտացի
որ եղև իսկ մատնիչ։ Եւ իջեալ
նոքօք հանդերձ ՚ի տեղի մի տափա
րակ և ժողով աշակերտացն նր և
բազմութ յոյժ ժողովրդեանն յամ
հրէաստանէ և յերուսաղեմէ և
յայնմ կողմանէ և ՚ի ծովեզերէն
տիւրոսի և սիդօնի։ Որք եկին լը
սել ՚ի նմանէ և բժշկիլ ՚ի հիւան-
դութենէ իւրեանց և նեղեալքն

 յայ

յայսոց պղծոց բժշկէին: Եւ ժո
ղովուրդն խնդրէր մերձենալ 'ի նմա
զի զօրութի բազում ելանէր 'ի նմա
նէ և բժշկէր զամենեսին:

ՄԷ Ա.-եփարանա՛ոց ըստ Յօհաննու:

Յետ այսորիկ տօն էր հրէից, և
ել Յն յեմ: Եւ յեմ 'ի
պրօպատիկէ աւազանին որ կոչիւր
եբրայեցերէն բեթհեզդայ հինգ
սրահ: Յորս անկեալ դնիւր բազ
մութի յոյժ հիւանդաց. կուրաց.
կաղաց. գօսացելոց, որք ակն ունէ
ին ջրոցն յուզելոյ: Եւ հրեշտակ
ա̃ն իջանէր ըստ ժամանակի յաւա
զանն, և յուզէր զջուրն. և որ նախ
'ի շարժմանն ջուրցն իջանէր յաւա
զանն. բժշկիւր, ո՛չ ունելով զնշան
հիւանդութե: Եւ անդ էր այր մի
որոյ Լ̃ Ը̃ ամ էր 'ի հիւանդութե իւ
րում:

Ոնա երբեմն եւս յ͞ն զի անկեն‑
դնիւր · և գիտաց եթէ բազում
ժամանակք են այնուհետեւ , սաէ
ցնա կամիս ողջ լինել ։ Պատասխա
նի ետ նմա հիւանդն · տէր ոչ զոք
ունիմ թէ յորժամ ջուրքն յուզի‑
ցին արկցէ զիս յաւազանն և մինչ
ես գանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յա
ռաջագոյն իջանէ ։ Ասէ ցնա յ͞ն ·
արի , առ զմահիճս և գնա ։ Եւ
ողջացաւ այրն · և յարեաւ էառ
զմահիճս իւր և շրջէր · և էր շա‑
բաթ յաւուրն այնմիկ ։

Ս͞ռբ կիպրիանոսի հայրապետին ։

Սա կիպրիանոս ծառայ ա͞յ՝ ան‑
տիոք քաղաքէ՝ ազգաւ հելլենա‑
ցի՝ առն հեթանոսի որդի · անուն
հօր իւրոյ եդեսիա և մօր իւրոյ կղո‑
դիա ։ յորժամ ծնաւ ես յորովայնէ

մօր

մօր իմոյ, ծնօղքն իմ նուիրեցին
զիս յուսումն չափոյ՝ լինիլ պաշտօնեայ
կուսոյն և ետուն զիս յուսումն գի-
տուե, և զամ ուսայ զկախարդականն
գիրս առաւել քան զսիմոն և զնա-
քովլ և եղէ հասու ամ հնարագի-
տուեցն. բաղում անգամ ելանէի
՚ի յօդն և կախարդութբ գնայի ՚ի
վր ծովուն. և էին ՚ի հրամանս իմ
ամ գունդք դիւաց. և զոր ինչ խոր-
հէի, առ ժամայն կատարէին վաղ-
վաղակի։ Կոչանէի յապարանսն և
առնէի զշաւիղս արեգականն և
զլուսինն յերեսս իմ, և երեսք իմ
փայլէին իբրև զարեգակն, և կա-
տարէի զկամս դիւացն մեծաւ ու-
րախութբ, և էի մոլորեալ ՚ի գործս
չարութե և ոչ ճանաչէի զած, և
զամն դայթակղեցուցանէի յա-
զագս չար արուեստին իմոյ։ Ո-
մանս աչաց ցաւ առնէի։ Ոմանս

գըլխացաւ առնէի ։ Ոմանս քա-
մռա առնէի ։ Ոմանս ջերմնոտ
առնէի ։ Ոմանս հիւանդ առ-
նէի ։ Ոմանս յաղգաց վարէի ։
Ոմանց զգոյն յերեսացն առնէի ։
Ոմանց զմիտքն մոլորեցուցա-
նէի ։ Ոմանս ատելի առնէի իւր
ազգին ։ Ո այր և զկին կռուեցնէի
և ատել տայի զմիմեանս և այլ բա-
զում չարիս գիւտականս առնէի 'ի
մէջ երկուց . և այնչափ հմուտ եղէ
գիւտացն՝ որ ոչ մնաց գործ և ոչ
խորհուրդ զոր ես ոչ գիտացի . գի-
տացի և զբազմաց դիւաց զի որպէս
ջուր որ ելանէ յաղբերացն . այնպէս
ելանէին դեքն և պատրանս և խա-
բէնս զորդիս մարդկան . զոր Տր ած-
հեռացուցէ 'ի ծառայէս քո ։
Եւ կարդէի կախարդութբ իմով ։
Ո երկինս՝ որ ոչ տայր զանձրև .
զերկիր՝ որ ոչ բուսուցանէր զսեր

մանիս իւր։ Ո՜ արեգական և գլու-
սինն և զաստեղս հաստատութ̃ե։
Ո՜ ծառս՝ որ ո՛չ տայր զպտուղս
իւր։ Ո՜ ծով՝ որ ո՛չ տայր զալիս
իւր։ Ո՜ ձկունս՝ որ ո՛չ լողային ՚ի
ծովս։ Ո՜ գետս՝ որ ո՛չ գնային։
Ո՜ աղբիւրս՝ որ ո՛չ բղխէին։
Ո՜ թռչունս՝ որ ո՛չ վերանային
յօդս։ Ո՜ անասունս՝ որ ո՛չ յղա-
նային։ Ո՜ յղիս՝ որ ո՛չ ծնանէին։
Ո՜ կանայս՝ որ ո՛չ յղանային։ Ո՜ ե-
ղունս՝ որ ո՛չ զեռային։ Ո՜ վաս-
տակաւորս՝ որ ո՛չ վաստակէին։
Ո՜ վաճառականս՝ որ ո՛չ վաճառէ-
ին։ Ո՜ օդն՝ որ ո՛չ թնդայր, և կա-
պէր զերկինս օդոյն և զերկիր
ա̃մ զեռնօք։ որ ո՛չ անցանէին ընդ
հրամանս իմ։ ռ̃ձ̃հ̃ը̃։ աղանդք կա-
նանց և կախարդաց, և այանց ա-
ղանդաւորաց։ Սրբանկ եղիսա-
սարդ մի որ էր անունն ազդաշէի-
դոսա

գոս • գեղեցիկ կուսի մի ցանկա-
ցաւ որոյ անունն էր յուստինանէ՝
առնուլ զնա 'ի կնութի և ոչ կարէր •
և առաքեաց բազում պատուականս
ինչ ոսկի և արծաթ և գեղեցիկ
հանդերձս • և կոյսն ոչ հաւանեցաւ
և դարձոյց անարգանօք • և առեալ
երիտասարդն զա͞մ ինչսն գնաց առ
կիպրիանոս և նմա ասէ ես դարձու-
ցանեմ զնա 'ի կամս քո, և առաքեց
զմի 'ի դիւացն առ յուստինանէ և
նա ս͞բ աղօթիւքն հալածեց զնա •
և ապա առաքեց զդևն պոռնկու-
թե, և եղեալ դևին 'ի կերպարանս
ծեր և պառաւ կնոջ, և գնացեալ
'ի դուռն ս͞բ կուսին 'ի գիշերի և
ասէ՝ ո՞վ դուստրիկ իմ՝ զգիշերս
ընդ քեզ աղօթեցից և մնաեալ դևն
առ կոյսն և աղօթեցին զողջ գիշերն
միաբան • և ապա ասէ սատանայ ո՞վ
դուստրակ 'ի կուսութե ո՞վ է փորձս

ըն

ընկալեալ։ Իրաւ թէ չէր ամուսնա
ցեալ, ուստի՞ էին նախահարքն
մարգարէքն առաքեալքն հայրա-
պետքն. Եկ երթիցուք առ մեծն
Կիպրիանոս և ամուսնասցի, և ապա
իմացեալ կեանն որ սատանայական
էր բանն. Եհան զնշան խաչին ՚ի
վերայ մարմնոյ իւրոյ և կնքեաց
զինքն, և դևն հալածեցաւ և ա-
ներևոյթ եղև անհի և դողու էր
և գնաց առ Կիպրիանոս։ Իսկ կիպ
րիանոս ասէ ցդևն զի՞նչ է որ եր
կիւղին դողաս և սասանիս։ ասէ
դևն. տեսի զնշան խաչին և երկիւ
ղին դողամ և սասանիմ։ ասէ կիպ
րիանոս զի՞նչ է նշան խաչին որ
զարհուրեցուցանէ զքեզ։ Պ̄ւէ
դևն ցկիպրիանոս. երդուիր որ ոչ
ուրանաս զմեզ, ես ասեմ քեզ զա̄մ
խորհուրդս մեր և զնշան խաչին։
Եւ երդուաւ կիպրիանոս ՚ի սուտ և
՚ի

’ի սնոտի պաշտամունս նց՝ եթէ ոչ
ուրանամ զած։ Իսկ սկսաւ դեւն
պատմել մի ըստ միոջէ զամ եւ ասէ.
ած զմարդ ստեղծ ’ի հողոյ զա-
դամ. եւ ասաց եկայք հրեշտակք եւ
հրեշտակապետք երկիր պագէք ձե-
ռագործին իմոյ ադամայ. նա դասքն
սատանայէլի հպարտացան եւ ոչ խո-
նարհեցան երկիր պագանել ադա-
մայ։ բարկացաւ ածութին եւ զեր-
կինքն պատառեաց եւ զսատայէլն
դասն ’ի վայր ելեց զանթիւ զօրս
մեր։ եւ շինեցաք ապարանս եւ զը-
ժոխս անուանեցաք, եւ զհոգիս ար-
դարոց եւ մեղաւորաց մինչեւ ցյով-
հաննէս մկրտիչն զամ ըմբռնեցաք
’ի դժոխս ածաք։ Յետոյ առաքեց
ած զորդին իւր միածին որ եկն եւ
ծնաւ ’ի սբ կուսէն մարիամայ. ած
ածնէն, զմեռելս յարոյց. զբորոտս
սրբեաց. զկաղս գնացոյց. զկոյրս

լու-

լուսաւորեց· և այլ բազում սքան_
չելիս ար͞ր· մատնեցաւ 'ի յուդայէ
և խաչեցաւ 'ի հրէից և թաղեցաւ,
և յարեաւ 'ի մեռելոց, և խաչիւն
իւրով զդժոխս աւերեաց և համ
բարձաւ առ հայր յերկինս, և գա_
լոց է միւսանգամ դատել զկենդա
նիս և զմեռեալս· և խաչիւն իւրով
լուսաւորէ զա͞մ արարածս: Հա_
ւատացեալքն ուրախանան և ու_
րացողքն կոծեսցին: Այս է նշան
խաչին զոր տեսանեմք և զարհու_
րիմք և սոսկամք և ապա Կիպրիա
նոս 'ի միտս իւր եկեալ ասէ, թէ
նշան խաչին այդչափ զօրութիւն ունի·
ապա խաչեալն որչափ ևս առ͞ւել:
Ես հաւատամ 'ի Ք͞ս, և 'ի զօրութ͞
խաչին, և յա͞ծ հայր ամենակալ`
զի նա միայն է Ճշմարիտ ա͞ծ, և
կուռքն դեւք են և սատանայ: Եւ
ապա այրեաց զա͞մ գիրս կախար_

դու

դուռն խուցոյ, և գնաց առ Եպիսկո-
պոս քաղաքին, և մկրտեցաւ և
ձեռնադրեցաւ քահանայ, և զկնի
աւուրց եպիսկոպոս. և աղօթեաց
և ասէ՝ Տէր ած իմ սիրեցի զքեզ
և ծանեայ ՚ի ձեռն քո հայրպտին
Մատթէոսի և յուսատրանէ կու-
սին զզօրութի խաչի քո՝ ողորմած
Ա.Ծ ողորմեա ինձ որպ աւազակին.
քաւեա զիս որպ զԶաքէոսն. որ
դարձուցի զիս որպ զմաքսաւորն. հան
զիս ՚ի գբոյ մեղաց որպ զԵրեմիա
և զԴանիէլ ՚ի գբոյ բանտին. շէջո
յինեն զբռնութի թշնամւոյն՝ որպ
զհուրն երից մանկանց ՚ի բաբե-
լոնի հողմաբեր ցօղովն օրհնութե.
Եւ զոր յառաջն կապէի չար և դի-
ւական աղանդօք, այժմ արձակել
եմ զամ կապեալսն հրամանաւն քոյ.
կացցեն երկինք և երկիր ՚ի հաստա-
տուն խուրեանց. հող զբոյս դալար

բու

թուսուցանէ · Ծառք զպտուղս
խուրեանց տան, և Տն կապեալքն
արձակումն առցեն յԱնուն ամե-
նայնք Երրորդութեն Այ։ Երդմնե-
ցուցանեմ զքեզ սատանայ՝ անուամբն
Ա.Ճ Յիսի Քի Տն մերոյ · և 'ի
Հր և Որ Անուանն Այ՝ որ զԱդամն և
զԵւա բաղկացոյց · և ինն դաս-
հրեշտակացն՝ որ ելանեն և իջանեն
'ի տպրիպօլիս քաղաքն, և յանուն
սերովբէիցն՝ որ կան 'ի սպասաւո-
րութի որդւոյն Այ, և Թևասքօղելով
ծածկեն զերեսս իւրեանց և երգեն,
Սբ՝ Սբ՝ Սբ՝ Տր զօրութեց՝ լի են եր-
կինք և երկիր փառօք քո։ Երդմնե-
ցուցանեմ զձեզ՝ չար դևք և որդիք
սատանայի՝ որ էք օգնական Տն կա-
խարդաց և չարագործաց · երդմնե-
ցուցանեմ զձեզ սատանայք 'ի գեղեց-
կութին Ադամայ · 'ի վայելչութին
Զրախտին · 'ի խոնարհութին Տն մերոյ ·

և

և ՚ի սէր սրբոց մարտիրոսացն ՚ի պա-
տարագն Աբէլի ՚ի կոչումն զոհուն
սրբն Ենովսայ · ՚ի յարդարութիւն
Նոյի · ՚ի քահանայութիւն Մել-
քիսեդեկի ՚ի հաւատս և ՚ի հիւր-
ընկալութիւնն Աբրահամու ՚ի
կապանսն Իսահակայ ՚ի պատարագն
Յակովբայ՝ ՚ի գեղեցկութիւնն
Յովսեփայ՝ ՚ի համբարձումն Եղի-
այի՝ ՚ի հնազանդութիւն Եղիսէի՝
՚ի տախտակն Մովսէսի՝ ՚ի պատ-
մուճանն Ահարոնի՝ որ զարդա-
րեալ էր երկոտասան ակամբք · որ
օրինակ էր երկոտասան Առաքե-
լոցն Քրիստոսի · ՚ի քնարին և ՚ի սաղմոսն
Դաւթի՝ ՚ի մատանին Սողոմոնի՝
՚ի գաւազանն Մովսէսի՝ և յա-
ղօթսն Ահարոնի · յաւետիքն
Գաբրիէլի զոր ետ սրբոյ կուսին Մա-
րիամու · ՚ի ծնունդն և ՚ի մկրտու-
թիւնն Յիսուսի Քրիստոսի որ մկրտեցաւ

՚ի

'ի յորդանան 'ի Յովհաննէ , և 'ի
սբ հրամանքն որ հրամայեաց ան-
դամալուծին թէ՝ արի՛ առ զմահ-
հիճս քո , և 'ի թուքն որ եբաց
զաչս կուրին , և 'ի գալուստն յա-
ղթանակաւ յերուսաղէմ 'ի յարու-
թիւնն Ղազարու 'ի մատնութեան
և 'ի խաչելութիւն քո 'ի գե-
ղարդն և 'ի բևեռն քո 'ի փշե-
ղէն պսակն և 'ի հեղումն արեան
որդոյն այ որ հեղաւ 'ի վերայ սբ
խաչին ։ Երդմնեցուցանեմ և կա-
պեմ և հալածեմ զքեզ չար դևք ։
Յարութեամբն և համբարձմամբն
քո , և 'ի Գալուստ հոգւոյն սբյ ,
և այլակերպութեամբն քո որ այլա
կերպեցաւ 'ի Թաբօր լերինն , ոչ
ունիք իշխանութիւն դևք և ա-
ղանդք և կախարդութիւնք ա-
րանց և կանանց մերձենալ 'ի ծա-
ռայս այ ։ Երդմնեցուցանեմ զքեզ

'ի

՚ի բանն անճառելի · ՚ի լոյսն անճառելի · ՚ի Թագն անպատմելի , որ հրեշտակացն զարհուրելի · ՚ի Թագաւորն սոսկալի · ՚ի մատանին Սողոմոնի՝ ՚ի կապանսն պղընձի · ՚ի տախտակն Մովսէսի · ՚ի գրեալ մատամբն Տէրունի · ՚ի յաղօթս Ահարօնի · ՚ի պատմուճանն ցանկալի · ՚ի ո̃ւբ սինայ · ՚ի քառասնօրեայ պահս Մովսէսի · ո̃ւբ արիւնն մանկանց բեթղեհեմի · ՚ի յարդարութիւն Նոյի · ՚ի հաւատսն Ղովտի · ՚ի կարգն Մելքիսեդեկի · ՚ի յաւետիսն Գաբրիէլի · ՚ի յաթոռն չորեք կուսի · մինն մարդոյ էր նմանի և իմաստուն բանականի · մինն կերպ էր առիւծի , տեսիլն հուր կիզելի · մինն ահեղ և սքանչելի , տեսիլն հրեղէն եզին ունի , միւսն Թև արծուի , ահեղ տեսիլ զարմանալի որ ՚ի վերայ

 Նը

Նստեալ բազմի տէր և ած ամի։
ուր այս անուանքս որ յիշեցին
գիրս և հրամանս պատահի,
չարն 'ի բաց միշտ հալածի, կապք
և աղանդըք լուծանին 'ի ծառ
այէս քո ամէն։

Ցոյց մեզ տէր ողորմութիւնս
քո և զփրկութիւնս քո
տուր մեզ։

Որպէս զի մեծ են գործք քո ած
և յոյժ խոր են խորհուրդք
ՈՒՐԻԿ քո։ ՎԷՐՍՕՎ
ծառայիս ած Նշանօվ

Նշանէլուայն Յօհաննու Գառնեցւոյ
ասացեալ առ սբ ածածինն։

Աածին մայր քի եւ ծնող մի-
ածնի հօր. բարձող անի-
ծից, եւ պարծանք ազգի
մարդկան։ Յերկնային զօրացն ե-
րանեալ եւ հողեղինացս օրհնաբա-
նեալ. միջնորդ այ եւ մարդկան.
հաշտարար ընդ արարածս. Թագ
եւ պսակ կուսից եւ համարձակ բա-
րեխօս վս մեղաւորաց։ Մեղու-
ցեալս ամի. անկանիմ առաջի քո,
եւ աղաչեմ զքեզ. իբրեւ զնոյն ինքն
զմարմնացեալն 'ի քէն։ բարեխօ-
սեա վասն իմ առ բանն ած զոր
ծնար մարմնով. զոր կերակրեցեր
զկերակրիչն ամ կենդանեաց։
Աղաչեա վս մեր զանդրանիկդ քո։
Կաց կանգուն առաջի նորա ցուց
մամքն որբ սնեանիցդ. Կացո՛ առաջի

նորա

նորա միջնորդ և բարեխօս զմեծ
կութեն իւր։ Ո՜վ կաթամբ սնանիլն
որպ մանուկ։ Ո՜վ ուսոյդ բառնիլն։
Ո՜վ գրկօք գգուելին։ Ո՜վ շրթամբք
համբուրելին։ Ո՜վ ողջագուրելին, որպ
աղայ։ Ո՜վ երթ և գեկն քո ընդ նմա
յեգիպտոս, և՛ի նազարեթ և յամ
տեղիս։ Ո՜վ տրտմութե՛ն տագնապիլն
քո վս նր ՚ի ժամ չարչարանացն։
Ո՜վ յանձնարարութի քո առ յօ-
հաննէս, յորժամ հեղուսել կայր
վշտօք ՚ի վերայ խաչին։ Ո՜վ դառն
արտասուսն քո զոր վտակօրէն հե-
ղուիր յորժամ տեսանէիր զնա վը-
տանգեալ ՚ի վերայ խաչին. վս որոյ
[illegible] տառապէիր կսկծա
կոծ, վս չարչարանացն։ վս սաստիկ
ծարաւմանն։ վս ճաշակման լեղ
ւոյն՝ քացախին։ վասն տեսանելոյն
զքրանատեալ ուրեան իջումն։
վս իջուցանելոյն ՚ի խաչէն որդւ-
նա

Նաղանդ մարմնոյն։ վն զխաղաղ
դեալ դնելով ՚ի սբ գերեզմանն։
Ողջեմ զքեզ մայր լուսոյ. հայ֊
ցեա՛ զթողութի մեղաւորիս։
Դնի՛ր աղերս առաջի նր զամենա֊
կիրս չարչարանաց խուրոց. զոր վն
իմ կրեաց բարերարն և մարդա֊
սէրն։ Յիշեցո՛ սբ կոյս զայսքան
չարչարանացն. զի թերևս ողորմես
ցի և ներեսցէ բազմամեղիս. և
ջնջեսցէ զձեռագիր իմոց յանցա
նաց։ Եւ իւր անմեղ մատամբն
և սբ արեամբն դրոշմեսցէ զդէ֊
գերեալս ՚ի դպրութի կենացն ան֊
վախճանից ընդ ամ սբս իւր։
Եւ քեզ երկրպագութիւն ՚ի մ
զուցեալ ոգւոյս ամենասբ կոյս
բարեխօս լեր ծառայիս
այ ամէն։

Առաջնորդ կենաց ճանապարհ
ճշմարտութե՟ տ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս։
Որ առաջնորդեցեր յովսեփայ 'ի
յեգիպտոս, և իսրայելացւոց ընդ
ծովն կարմիր․ և մովսեսի 'ի լեռն
սինէական, և ժողովրդեանն յեր-
կիրն պարգևացն և կղէոպասացն
ճանապարհակից եղեր յէմմաուս։
Աղաչեմ զքեզ տ՟ր առաջնորդեա
ինձ և եղբարց իմոց գնալ խաղա-
ղութեամբ զառաջիկայ ընթացս․
փրկեա յերևելեաց և յաներևութ
թշնամեաց, և բարի առաջնորդեա
'ի դէմ եդեալ տեղին․ զի դու ես
ճանապարհ և ճշմարտութիւն և
կեանք մեր և քեզ փառք և եր-
կրպագութիւն այժմ և",

Աղերս վ̄ն զաւակ ծնանելոյ։

ՈՎ Տ̄ բոլորից. անճառ մեծութի. հզօր զօրութի. ամենակարող բարերարութի։ Առ քեզ հայի ամ̄ ակն տեսողի։ Նայեաց ՚ի պաղատանս հառաչման ձայնի քոյոց ծառայից և աղախնեաց. ոպ̄ աննայի լուար հեծութե, և ետուր նմա զմեծն սամուէլ. և յովակիմայ և աննայի զամենօրհնեալն մարիամ, և զաքարիայի և եղիսաբեթի պարգեւեցեր զաւակ զսբ̄ կարապետ և մկրտիչն յովհաննէս։ Նոյն ողորմութբ̄ քո պարգեւեա և տուր սց̄ զաւակ բարի ծառայիս քո̄ ամէն։

Ձայն բարբառոյ յանապատի. սբ̄ Յովհաննէս դու ամլորդի. անմեղ գառինն անդրանի, վկայ եղեր դու կրկնակի. Բարեխօսութբ̄ նոց̄ միջնորդեցն Մովսէսի և ահարօնի.

նա

Նաթանայ և սամուէլի · դաւիթ
ամովս միքիա աբդիու · յովնան նա֊
ւում ընդ ամբակումայ · սոփոնիա
և անգէի · մաղաքիայ և դանիէլի ·
զաքարիաս ընդ եզեկիէլի · և ամենայն
նախահարց դասի · պահապան լերի ծա֊
ռայիս քո ամէն ։

[illegible]

Ա. շէբս առ քբ ստեփաննոս Սիւնա֊
ցւոյ վերջացեն ։

[illegible]

Ի քէն հայցեմք արտասուագին · նախավկայ քն սրբազնին · որ
Ստեփաննոս բացող երկնին · տեսող
զՅս յաջմէ ծնողին · լեր բարեխօս
արեամբ քոյին, տալ մեզ հանգիստ
ի յանկողնին · արթուն լինիլ յա֊
ռաւօտին բարեբանել զլոյսն
անքնին ։

[illegible]

Շ. զօրին. զօրաւոր առ Երկնային զօրացն

Ընդ անմահ արարչին սպասաւորք անմարմինք՝ վերին զօրացն դասապետութիւնք։ Աթոռք. Տէրութիւնք, և Սերովբէք։ Քերովբէք, Զօրութիւնք և Իշխանութիւնք։ Պետութիւնք, Հրեշտակապետք, և Հրեշտակք։ Միքայէլ և Գաբրիէլ Պետք վերնական զօրացն դասուց. որք անլռելի ձայնիւ փառաբանութիւն մատուցանէք ամենասուրբ Երրորդութեանն. և երեքսրբեան ձայնիւ եղանակէ զերգս ասելով ողորմեա՛ դու ստեղծեր մի՛ կորուսաներ։ զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ օգնական և պահապան լերուք ծառայիս քո ամէն։

Աղօթք առ ՚ի ք զինուորսն. Ա. Ժ.

Բարեխօսութիւնք ՚ի զօրավա-
րացն, նոյն սարգսի զօրավա-
րին և որդւոյ նորա մարտիրոսին,
և նոյն թէոդորոսի զօրավարին.
գէորգայ զօրավարին և մերկերիո-
սի զինուորին. անդրէի զօրավա-
րին. և չորից զինուորացն՝ բասոսի
և սէրգի և ոնիգի և բասիլիդեայ.
նոյն մինասայ, երմոգինեայ և դրա-
բոսի, և մէջ ատոմեանց ոսկեանց
և սուքիասանց. խալիթեանց, և
այլ ամենեցուն բարեխօսութիւն պա-
հեա զծառայս քո ամէն.

Աղօթք վասն նաւորդի և վասն ճանապարհորդի.

Տէր Աստուած մարդասէր մարդասի-
րի Հօր որդի դու ես պահա-
պան և օգնական յուսացելոցս ՚ի

քեզ

'քեզ ողորմութեամբ քո 'ի ծա-
ռայս և պահեա անփորձ 'ի չարէ
և անսայթաք յորոգայթէ երևելի
և աներևոյթ թշնամւոյն պահեա
'ի չար աչաց և 'ի չար լեզուէ 'ի
որոց և ա̅մ հարուածոց երևե-
լեաց և աներևութից պահեա
զծառայս քո
ամէն.

Ի.ԴՕՐԻ· ՍԲ̅ՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ:
ԿԷՐԱՕՀ

Մաղթեմ զքեզ քո̅ փրկիչ ա̅ծ
հայեաց յիս և ողորմեա և
շնորհեա 'ի ներումն բազում ա-
նօրէնութե̅ իմոյ: քանզի անարգեցի
զա̅մ բարիսն զոր ա̅րարեր յիս 'ի մանկ-
կութե̅ իմմէ: զի զոխմաբս և անի-
մաստս արարեր անօթ գիտութե̅:
Զանձկանեաց յիս շնորհն̅ քո, և լցո̅
զքաղցս իմ և զծարաւն իմ զոր-

ցոյց, և լուսաւորեաց զխաւարե՟լ
միտս իմ, և ժողովեաց 'ի մոլորու֊
զխորհուրդս իմ և ելից 'ի ծոց իմ.
վ՟յ անկեալ երկրպագանեմ առ՟ջի
քո՝ խոստովան եղե՟լ զբարերարու֊
քումդ, և աղաչեմ դադարեցո՛ ա֊
ռիս զխոստումն շնորհի քո, և պա֊
հեա՛ զնա 'ի գանձի քում. զի դար֊
ձե՟լ տացես ինձ զնա յաւուրն յայն
միկ: Ո՛չ բարկանար ինձ մարդա֊
սեր զի ոչ հանդուրժեմ սպառնա֊
լեաց քոց. յաղագս որոյ և աղաչեմ
ժտելով. զի առաւել քան զչափն
յաճախեաց յիս շնորհն քո. վ՟ն զի
և լեզու իմ տկարացեալ ոչ կարելով
խօսել զնմանէ. հիացան և միտք
իմ ոչ բերելով զբազմութի՟ն ալեաց
նորա: Երկրպագեմ և ճառագայթ
օրհնեալդ հօրդ. դադարեցո՛ առ իս
'ի հոսանաց ն՟ր. զի իբրև զհուր բոր֊
բոքե՟լ բոցակիզեացէ զերիկամունս

իմ

իմ և զսիրտ իմ, և անդրէն դարձեալ
պարգևեա ինձ զնոյն և կեցո զիս
յարքայութեան քում մի՛ յիշեր զանօ-
րէնութիւնս իմ. յանդգնիմ և համ-
ցեմ. տուր ինձ զխնդրուածս իմ,
և արա առ իս օթևան օրհնել համբա-
քո. յաւուր յայտնութեան քո: Շնոր-
հեա ինձ քո զհայցուածս իմ. զի
դու միայն ես տուող կենաց իմոց,
և քեզ ընդ Հօր հոգւոյն սրբոյ փառք՝
այժմ յաւիտեանս ամէն:

Աղօթք առ ... ընթերցողին [illegible]:

Լուսաւորիչ հայր պարծանաց.
ընկալ զբանս զայս մաղթա-
նաց և աղաչեմ զհայրն փա-
ռաց. ջնջել զգիր մեր յանցանաց:
Սրբոյ բարէխօսութբ Գ̅ծ̅ և ս̅ր̅
հայրապետացն և ուղղափառ ե-
պիսկոպոսաց աղօթիւքն՝ պահեա
Տ̅ր̅ Ա̅ծ̅ զծառայս քո ամէն:

Աղօթք առ դրան սբ̃յ եկեղեցւոյս, սբ̃յ Յօհաննու Ոսկեբերանին։

Տաճար այ̃ և բնակարան սբ̃ հոգւոյն․ ՚ի քէն սբ̃ աւազանաւն կոչեցայ յորդեգրութի̃ հօրն երկնաւորի։ Այսօր ՚ի քեզ կազմեցաւ պատարագիլ գառն անարատ։ Նաւ ես գխմեալ եկի առ դուռս քո․ և աղաչեմ զքեզ, մաքրեա զիս վերըստին լուացմամբ, և սրբեա՛ ՚ի մեղաց և արա՛ արժանի մտանել առաջի̃ սբյ սեղանոյդ յերկրպագութին։

Մեծին Գրիգորի Նարեկացւոյն ընդդէմ ծամածուռ դիմաց այս նուագ Աղօթից և դիմադարձութեան ջերմնատագնապ ախտաւորութեց տ̃ղ փարատիչ։

Արդ՝ այսքանեաց անբուժից հրաշից հանդերձիչ Հայր ամենայն

նստեղծ։ Անունդ ահաւոր։ Ձայն սարսափելի։ Կոչումն ընտանի։ Բան համբուրելի։ Ազդումն սքանչելի։ Հրաման սոսկալի։ Լռութիւն անքննելի։ Գթութիւն անճառելի։ Խոկութիւն անբաւելի։ Ողորութիւն անզննելի։ Կամք ամենաբարի։ Տրութիւն անսահմանելի։ Մեծութիւն անչափելի։ Բարձրութիւն անբովանդակելի։ Արքայութիւն անկշռելի։ Առաւելութիւն անհասանելի։ Պատճառ որդւոյ հայրութեան այլ ոչ նախադրութեան։

Եւ՝ ’ի ձեռն քոյ անպարագիր զօրութեդ սաստեալ տագնապօղ և դիւական տենդիս ջերմութեն, որ սպրդեալ մուծաւ ընդ մեղաց։ զի փախիցէ ’ի մարդոյս. զորհալածեալ ’ի սխրալի և յանբաւելի արեանդ վտակի գառինդ երկնաւորի որով սրսկել միանգամ

’ի

Ի մշտնջենաւորս համայն մաքրե-
ցաք ։ Եւ արդ՝ յայս պատկառելի
խոնարհութե՟ արարչակերտս խոր-
հրդոյ՝ ամաչեսցէ սատ՟նայ 'ի գործա-
չարեաց իւրոցն հրեշ՟կաց ։ Հան-
ջեսցի և հալածեսցի · հեռասցի ու
և արտաքս առաքեալ 'ի շինուածոյ
խորանէ քումէ բնակութե՟ յարտա-
քին խաւարն ։ Եւ ջնջել մաքրեա՛
զարտասուս ողբոց 'ի դիմաց մերոց ։
և զհառաչումն ձայնի հեծութե՟
'ի սրտից մերոց ։ Եւ յիշատակա-
հարմոն հեղուսից · քաղցրանափուշ
ժամանատեսիլ ողջեպահանջից , ո-
րով պնդեցաւ միածնիդ քո յաշտա-
րակ խաչին՝ ցաւեսցի չարին ։ Եւ
'ի կողահերձ սայրասուր սլաքէ
ուժգին բախմանէ՝ որով զվէրն
մեծ ընկալաւ , խոցա սաստկեսցի
սկզբնարարին մահու ։ Եւ զի խո-
նարհեցոյց զդողեալն գլուխ յա-
ւան

ւանդելն զհոգին 'ի ծոց քո բարձ
րեալ, ապաստանբունի անբարի բա_
րուցն թելխարայ 'ի կոր կործանեցի
ամի հերքել 'ի կորուստ։ Այլ զի
զօղել ծածկեցաւ անմաքն խնկունի
յորովայնի երկրի, այսու ամբար
ձեալն հպարտունի կարծել զու_
ցին 'ի յատակս մահու դժոխոց մը
թին սառներին յաւեալ դիմեսցէ։
Այլ յիշեսցէ զառաջին հարուածն
անբժշկական. որով մահուցաւ դի
մամարտունի թունից վիշապին՝ կե_
նարարն կենաց ամենազօրին։ Ու
զի 'ի փառս քո հայր ողորմութեան
ինք 'ի գովեստ որդւոյ քոյ հոգ_
ւովդ սրբով զայս խոստովանիմք։
Բանզի ոչ պիտակ ինչ սոսկ զօրու
թենի զմիւսմէն՝ առ մի խորհրդա_
կանն լսորութի։ Այլ զանսկիզբն
բանդ անձնաւոր՝ ընդ անժամա_
նակդ հօր փառաւորեմք։

Եւ քեզ միայնոյ որ երրորդութեանդ
հաւասարապատուի տէրութեանդ համա
բուն անբաժին կենդանութեանդ, օրհնա
բանութիւն գոհութիւն՝ զօրութիւն՝ և ան
ճառ վայելչութիւն մեծութեան՝ բարեվա
ճակ հայլթութեան՝ զուգակշիռ հաւա
սարութեան յաւիտեանս ամէն։

Եւրէն նաղ Բանն ջօրաւոր ընդդէմ
տմ հարէայ։

Ընկալ քաղցրութեամբ տէր մեծ հզօր՝
զդառնացողիս զաղաչանս։
Մատիր գթութեամբ՝ առ պատկառելոյս
դիմօք։ Փարատեա ամենապարգև
զամօթական տխրութիւս։ Բարձ
զինէն ողորմած զանըմբերելի ծան
րութիս։ Ջնջրպետեա հնարաւոր
զմահացու կրթութիս։ Վարեա
միշտ յաղթօղ զխաբեողին համծու
թիս։ Նայպատկերեա վերնային զմն

61

րեկոյն մառախուղ։ Կնքեալ կեցու-
ցիչ զկորուսչին ընթացմունս։ Յոր-
ւեալ ծածկատես զըմբռնողին չար-
գումունս։ Խորտակեալ անքնին •
զմարտողին դիւեցմունս տնազրեալ
քո անուամբդ զլուս անցոյց եր-
յարկիս։ Պարփակեալ քո ձեռամբդ՝
զառաստաղ տաճարիս։ Կծագրեալ
քո արեամբդ՝ զմուտ սեմոց սենեկիս։
Կերպացո զքո նշանդ ՚ի հետս ե-
լից մաղթողիս։ Ամրացո քո աջովդ՝
զհանդստեանս խշտիս։ Ա՛պրես-
ցես ՚ի հալածից զծածկարան անկող-
նոյդ։ պահեսցես քո կամօքդ զտա-
ւարտեալ անձն ոգւոյս։ Անխարդախ
տրասցես զքո շնորհեալ շունչ
մարմնոյս։ Կացուսցես շրջափակ՝
զպար զօրուդ երկնայնոց։
Կարգեսցես ՚ի դիմի ընդդէմ դի-
ւացն դասու։ Տո՛ւր հանգիստ
ըերկրուե̃ • մահահանգոյնս ներհ

 մահ

ման ՚ի խորութեն գիշերիս ։ Բարե-
խօսութի՟ հայցուածոց սրբուհւոյ ։
Ածածնիդ և ամ ընտրելոց ։ Ամփո-
փեալ պարուրեա զպատուհան տե-
սութեց ։ Զգայարանացս իմաս-
տից ։ Անզարհուրելի զետեղմամբ՝
՚ի ծփական խռովութեց ։ Կենցաղա-
կան զբաղմանց ։ Անրջական երա-
զոց ։ Խօլականաց ցնորից ։ Յիշա-
տակաւ քո յուսոյդ՝ անմխսաելի
պաշտպանեալ ։ Եւ սթափեալ վե-
րստին ՚ի ննջմանէ ծանրութեց ։
Ամենազգաստ արթնութի՟, հոգե-
նորոգ զուարթութի՟ ՚ի քեզ արձա-
նացել զայս ձայն մաղթանաց բուր-
մամբ հաւատոց, քեզ՝ ամենօրհնել
թագաւոր փառաց անճառից, փա-
ռաբանողաց երկնագումար խմբից՝
երգակցել յերկինս ապրել ։ Զի
դու փառաւորել ես յամ արարա-
ծոց․ յաւիտենս յաւիտենից ։ Եւ լիցի
պահապան ծռյիս իմ ամէն ։ 63

ՈՒՄՐԿԻՆ

Բանք զօրաւոր սբյն Գրիգորի Նարեկացւոյն։

Որդի այ̃ կենդանւոյ օրհնեալդ յա̃մ։ Հօրդ ահաւորի անքննելի ծնունդ։ Որ տկարանայ առ՚ի քէն եւ ոչինչ։ Որ ՚ի ծագել անստուեր նշուլից ողորմութէ̃ քո փառաց։ Հալին մեղք։ Հալածին դեւք։ Ջնջին յանցանք։ Խզին կապանք։ Խորտակին շղթայք։ Կենդանանին մահացեալք։ Բժշկին հարուածք։ Ողջանան վէրք։ Բառնին ապականութիւնք։ Տեղի տան տխրութիւնք։ Նահանջին հեծութիւնք։ Փախնու խաւարն։ Մեկնի մէգն մերժի մառախուղն։ Փարատի մըրայլն։ Սպառի աղջամուղջն։ Մեռանայ մուժն։ Կնայ գիշերն։ Տարագրի տագնապն։ Զքանան չարիքն հալածին յուսահատութիւնք։

Եւ թագաւորեսցէ ձեռն քո ամե-
նակալ քաւիչդ մեր · որ ոչ եկիր
կորուսանել զմարդկան հոգիս ,
այլ կեցուցանել: Թող ինձ զան-
թիւ չարեաց իմ՝ ողորմութեամբդ
քո: Ո՛վ դու միայն ես երկնից ան-
ճառ և երկրի անըզննին · 'ի տարր
գոյից և յերգը ծագաց աշխարհի:
Սկիզբն ամի և յամի ամին՛ ըմամբ
օրհնեալդ 'ի բարձունս: Եւ քեզ
ընդ հօր հոգւոյդ սրբոյ վայելէ
փառք յաւիտեանս ամէն · Եւ
լիցի պահապան: [illegible]

[illegible]

Աղօթք աղօթարար Նարեկն Սրբոյն Գրիգորի: ՃԴ · ԿՕՉ

[illegible]

Տէր յաւիտենական , բարերար
և ամենակալ · ստեղծիչ լու-
սոյ , և յօրինիչ գիշերոյ · կեանք 'ի
մահու , և լոյս 'ի խաւարի , յոյս
ակն

ակնունողաց, և երկայնմտութն տա-
րակուսելոց: Ո՛վ ամենարուեստ
խնամատութբ քո՝ դարձուցանես յապ-
զատուերս մահու, աննուաղ ծա-
գումն և անմուտ արեգակն, քան
զի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէրու-
թե քո՝ խաւար գիշերոյ: Որում
կրկնի ծունր երկրպագութե ամ ե-
ղելոց՝ երկնաւորաց և երկրաւորաց,
և սանդարամետականաց: Որ լսես
զհեծութիւն կապելոց, և հայիս
յաղօթս խոնարհաց, և ընդունիս
զխնդրուածս նց: Տր իմ և Թա-
գաւոր իմ: կեանք իմ և ապաւէն
իմ: յոյս իմ և վստահութի իմ: յս
քս ածդ ամն: Ազդ՝ հանգուցել-
ոյ հոգիս նջեց, մխիթարութի վշտաց:
և քաւարան մեղուցելոց: որ գիտես
զամ յառաջ քան զլինիլ նց: առա-
քեա զպահպանողական զօրութի
աջոյ քո, և փրկեա զիս յերկիւղէ

գի

դիշերի եւ'ի դիւաց չարէ։ Որպ՜ զի
զյիշատակ սոսկալի եւ սբ. քո ան-
ուանդ՝ միշտ համբուրել շրթամբք
հոգւոյ՝ ըղձուն շնչոյ, կեցից պահ-
պանեալ ընդ այնոսիկ՝ որք կարդան
զքեզ 'ի բոլոր սրտէ։ Եւ'ի դրոշմե
խաչի քոյ նշանիդ, զոր ածայինն
արեամբ քո ներկեալ նորոգեցեր,
եւ'ի նոյն շնորհ որդեգրութե զմեզ
մկրտեցեր, եւ'ի փառս պատկերի քո
նկարեալ յօրինեցեր։ այսու պար-
գեւօք ածականօք՝ ամաչեսցէ սա-
տանայ։ քակտեսցին մեքենայքն։
բարձցին որոգայթքն։ պարտեսցին
մարտուցելքն։ պակասեսցին զէնքն.
այյրասաուրք։ մերժեսցի մէգն։ փա-
րատեսցի խաւարն։ մեկնեսցի մա-
ռախուղն։ Բազուկ քո հովանաւո-
ցէ, եւ աջ քո կնքեսցէ. վն զի գթած-
ես եւ ողորմած, եւ անուն քո կո-
չեցեալ է 'ի վերայ ծառայից քոց։
Եւ

Եւ քեզ ընդ հօր՝ հոգւովդ սրբով
փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից․ ամէն ։

[illegible]

Ր— չէրս [illegible] ։

[illegible]

Անմահ գառինն հզօրի․ որ միշտ
զենեալ և կենդանի․ երկոտա
սան գառանցդ խմբի․ ձեզ
այս աղերս մատուցանի․ Սրբ Պետ
րոսի և Անդրէի․ երկուց եղբարց
նախակոչի, Յակոբոսի․ Յօհան
նու Ձկնորս որդւոցն զեբեթի․
Փիլիպպոսի Բարթուղիմէի․ Թով
մայի և Մատթէոսի․ Յակոբայ ալ
փեայ Թադէոսի․ Շմաւոնի,
Մատաթեայ, Երկոտասան Առա
քելոց․ ի Քէ պսակելոց․ այս է
բարձանք սրտից մերոց․ Փրկել
զմեզ յայսոց աղծոց․ Եւ լցի [illegible]
հայցման ծառայիս քո ամէն․

[illegible]

Պարծանք հաւատացելոց դի քո և գօ վէմս ոՔ խաչին որ երևեցաւ յԷն յաւուր Ներսէսի հայրապետին, Ն մայեալ է։

ԱՉՆ ՔՐԻՍՏՈ-

նէից յոյս։ Խաչն կուրաց առաջնորդ։ Խաչն մոլորելոց դարձուցիչ։ Խաչն աղքատաց մխիթարութիւն։ Խաչն մեծատանց սանձ։ Խաչն ամբարտաւանից քանդումն։ Խաչն ախոյեան դիւաց։ Խաչն բանտարկելոց յաղթութիւն։ Խաչն մանկանց դաստիարակ։ Խաչն աղքատաց մեծութիւն։ Խաչն անյուսից յոյս։ Խաչն նաւավարաց նաւապետ։ Խաչն տագնապելոց հանգիստ։ Խաչն պատերազմողաց պարիսպ։ Խաչն հայր որբոց։ Խաչն վերակացու այրեաց։ Խաչն անմեղաց դատաւոր։ Խաչն արդարոց խո-

Հրդակից։ Խաչն նեղելոց հան֊
գիստ։ Խաչն տղայոց պահապան։
Խաչն արանց գլուխ։ Խաչն ծե֊
րոց կատարումն։ Խաչն խաւարե֊
լոց լոյս։ Խաչն թշուառաց վայել֊
չութիւն։ Խաչն զէն յաւիտենականն։
Խաչն բարբարոսաց ազատութիւն։
Խաչն անխրատից իմաստութիւն։
Խաչն անօրինելոց օրէնք։ Խաչն
մարգարէից քարոզ։ Խաչն առա֊
քելոց պատմութիւն։ Խաչն մարտի֊
րոսաց պարծանք։ Խաչն վանակա֊
նաց պահապան։ Խաչն կուսանաց
զգաստութիւն։ Խաչն քահանայից
ուրախութիւն։ Խաչն եկեղեցւոյ
հիմն։ Խաչն տիեզերաց զգուշութիւն։
Խաչն մեհենից աւերիչ։ Խաչն բագ֊
նեաց կործանիչ։ Խաչն ձենձերաց
ատրուշանիչ։ Խաչն հրէից գայթակ֊
ղութիւն։ Խաչն ամբարշտաց կորուստ։
Խաչն տկարաց զօրութիւն։ Խաչն հե֊

ծան

ծանդաց բժշկու: խաչն բորոտաց
սրբիչ: խաչն անդամալուծաց ուղ
ղիչ: խաչն պակշոտաց բժշկուի:
խաչն քաղցելոց հաց: խաչն ծա
րաւելոց աղբիւր: խաչն մերկաց
վերարկու: խաչն անբարբառ բա
րբխօս ծառայիս քոյ [illegible] ամէն:
[illegible]
Բանական ԱԷ նշանացն որք էին բա
[illegible] րեխօս վասն մեր:
[illegible]
Բարեխօսութբ Աստուածային սբ
նշանին: և անբարբառ բա
րբխօսին ՔՆԻ վս ազգի մարդկան
Սրբոյ կենաց խաչափայտին ՔՆԻ:
Բ.ւազակի սբ նշանին: Վարագայ
սբ նշանին: Արևմտն սբ նշանին:
Հաղբատայ սբ նշանին: Անկղ
սբ նշանին: Կաղբայ սբ նշանին:
Բ.դլնեայ սբ նշանին: Սերենկոյ սբ
նշանին: Սարաուայ սբ նշանին:
Կան

Գանձասարայ որք նշանին։ Լու-
վՏի որք գեղարդի։ Գետարգել
որք նշանին։ Ապարանից որք նշա-
նին։ Կարմրակ որք նշանին։ Սքան-
չելագործ որք նշանին։ Ջրծուան
որք նշանին։ Ախթամարայ որք նշա-
նին։ Սանահնու որք նշանին։ Սա-
րոսի որք նշանին։ Կիպրոսի որք նշա-
նին։ Կոստանդիանոսի որք նշանին։
Նոյ տապանակի որք նշանին։ Սրաց
հռոմոց որք նշանին։ Կոստանդնու-
պօլսոյ որք նշանին։ Հաբէշու և
եգիպտոյ որք նշանին։ Հայունեաց
որք նշանին՝ որ 'ի գաւառանն յա-
ւաջագոյն։ Գալիլեայ որք նշա-
նին։ Հնդու որք նշանին։ Կալըն-
կայ որք նշանին։ Պիրզէաու որք նշա-
նին։ Հախխախէլի որք նշանին։
Ռոդու որք նշանին։ Սարի որք նշա-
նին։ Եւ այլ ամ̃ որք նշանացն որք
ընդ հանուր տիեզերս իցեն աղօթ...

ծը և արժանաւոր աղօթիւքն և
անբարբառ բարեխօսութեամբն
ողորմեա ծառայիս քո։

[illegible]

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ
[illegible]

Սուրբն բժշկեաց ՚ի ժողովըր-
դենէն բազում հիւանդս.
լուսաւորեաց զկոյրս հալածեաց ՚ի
մարդկանէ զդեւս. սրբեաց զբորոտս.
գնայցոյց զանդամալոյծն որ ՚ի բեթ
հեզդայ անկեալ դնէր ԼԸ ամի.
և յարոյց ՚ի մեռելոց զչորեքօրեայ
մեռեալն. և այլ անթիւ սքանչելիս
և հրաշագործութիւնս արար. նոյն
ողորմութեամբն իւրով հեռի արասցէ
՚ի մէնջ, զգայթակղութիւն. աղաց ցաւն.
ակռանջացաւն. ականջի ցաւն. սրտ
ատացաւն. մէջքաց ցաւն. կրծացաւն.
փորացաւն. ծնկնացաւն. և յամ ցեղ
ցաւոց ազատեսցէ և օգնական և
պահապան լիցի ծառայիս քո ամէն. 74

[illegible]

Աղօթք վ̄ն Երկնողացն խաչին որ ոչ ծնի չէնայ 'ի ծառայս քո.

Տէր յ̄ս ք̄ս. ամենազօր ողորմած. լեր պարիսպ և աշտարակ հզօր յերեսաց թշնամւոյն. զի ամ մերիկ խաւարութեանց կարծեաց երկիւղին ամենայն դիւական չարեաց որք 'ի ծնունդս կանանց տղայականս զարհուրեցուցանելով ալ.ք կոչեցան դիշատեսիլ երևմամբք պէս պէս ախտիւք թմրութեամբ խելացնացս առնելով. և որ ինչ հաղբից նոցին իցեն չարահնար որոգայթք. հերքեալ հալածեսցին 'ի դիմաց ծառայիս քո. Ամէն.

[illegible]

Մ է

Մերաւինն յանձնելուած նրջին հեծա-
լին՝ նորին հանգուցէ, առանց ազերս
ծաղկանաց բանի։ Ի խորոց սրտից
խօսք ընդ ա՟յ։ Բան. ՂԸ։

Ա՟Ծ և տ՟ր. կենաց և արարիչ.
ողորմած. գթած. լոյս.
երկայնամիտ. անոխակալ.
մարդասէր. ամենագութ. պարգև-
ատու. փրկիչ. օրհնեալ. գովեալ.
բարեբանեալ. Դարան ամրութ՟.
պատսպարան վստահութ՟. առանց
նենգութ՟ բարի. առանց խաւարի
ճառագայթ. քաւիչ մեղաց. ողջա-
ցուցիչ վիրաց. անհասանելեաց հը-
նարք. անմատչելեաց հպաւոր. ան-
յուսութե՟ ելք. անուն քո խոստո-
վանեալ՝ ա՟յ որդի. և հօր քո ընդ
քեզ հզօրի և անհաւասարի, և հոգ-
ւոյդ ամենակալի և ը՟ քեզ երկրը-
պագելոյ փառք և պաշտօն գոհա-
բանութե՟՝ յաւիտ՟նս. ամէն։

Սերովբէին ցանկացուած հրճճին հեծանո-
բէ՞ նորին հաճոյէ, առ նոյն ուղերձ
մաղթանաց բանի: Ի խորոց սրտից
խօսք՝ ընդ ած: Բան. Ա.:

Բարեբանեալդ ած երկնաւոր, միայն արարիչ, որ ամենակալ. մեծութին ահեղ. գթութին օրհնաբանելի. ողորմութին խոստովանելի. բարերարութին երկրպագելի. խնամակալութին պաշտելի. մարդասիրութին տօնելի. պահպանութին խնկելի. բարձրեալ անքննելի. մերձաւոր կամարար. ապաւէն անկասկածելի. մխիթար սրտից. փարատիչ վշտաց. ապաքինիչ ցաւոց. սպառումն վհատութեց. բարձումն մեղապարտեաց. փոխարկիչ կարեաց. կարգաւորիչ կրից. յարմարիչ բանից. սանձարկու լեզուի. շրջադարձութին շնչոյ. կացուցիչ հագագի.

[illegible] 77 [illegible]

ամենափրկիչ խորհրդոց • կրթարան հա-
մայց • արձանացուցիչ յուզմանց •
հանդարտութի՟ մրրկաց • խաղաղութի՟
ծփանաց, որ ունիս զԹևոց ամէն-
ընթաց իշխանականիս, և իմաստու-
թեամբ նուաճեալ առ քեզ
դարձուցանես ։
2 Գոհաբանեալ միշտ երախտա-
ւոր, որ հեզութբ՟ անհպարտութբ՟
երկայնամտեւ հանգչիս տենչանօք
անճառ հրաշիւք՝ յանձինս մեր ։
Թագաւոր էից համայնից, ամե՟ն-
ծանուցեալ գթած • սկզբնահայր
և նախաշաւիղ սիրոյն ընթացից •
Ճանապարհ կենաց, որ առաջնորդես
քաղցրութբ՟՝ դիմելոյ՛ ի լոյսդ վերին ։
Ձեռնկալու մեծ վստահութե՟, որ
ոչ թողացուցանես զայթակղելոյս
ի վայր կործանել • յուսոյ կերպա-
րան, ճշմարիտ առհաւատչէի՟ ա-
ղաչողաց մատանց յայտնի երևել •

տպաւորութիւն հանգստեան, որ ոչ
երբէք մտանես վտանգի դատաս-
պարտութեան: Ո՛վ զուարթութիւն շնոր-
հածիր, որ տաս լիածին առանց վը-
խառութեան փրկանաց. առատութի
աննախանձելի, որ քոյին փառաւո-
րութեամբ՝ զանարգ նիւթ հողոյս ճո-
խացուցանես: Պայծառութիւն
աննստուեր, որ ճառագայթիւք ա-
հեղ բարձրութեան պարածածկել
զթշուառս՝ կրկին բարգաւաճա-
նես: Ո՛վ աւելիչ մեղանաց բազմաց,
որ զհերքեալս ՚ի փրկութեան անջնջելի
պայծառութեամբ նորոգեալ վերստին
վայելչացուցանես: Նորաւ որ դի-
րահաս առ ամենայն գերամբար-
ձութիւն յաւէտ յառաջեալ. եւս
վստահութեան առ խոստացելոյն
վայելս. երանութիւն անձկալի, յոր
զկենդանութիւն շնչոյս լքանելն է
անխորժելի, ըն զբեղ զարիս՝ կեն-

գանի ։ Կամք անփոխադրելի՝ առ
՚ի բաւութ̃ի գերայս զօրացեալ ու-
մենագովելի ․ անսխալելի դեղ կե-
նաց, որ և մեռելոց՝ բնաւին եղ-
ծելոց առնես զլուքանչելիս ։
Մ՟ենաստեղծ աներկբայելի, որ
զհուրբ կիզեալն, և զհողմով շու-
նեալն, և զժանեօք գաղանաց ծա-
խեալն, ՚ի քթթել ական նովին հիւ-
թականութ̃բ անպակաս յարու-
ցանես ։ Ա՟նհաւասար համարձա-
կութ̃ի, յորում ա̃ծօրէն պանծա
նօք պարծիլն է լուացի ։
Յ՟այեանց ա՛կր՝ յերկնից զօ՛արթ
քաղցրութեամբ՝ յամենակործան
վտանգ նեղելոյս, և արա՛ անդորր
հանդստական դիւրաւոր՝ ՚ի բազ
մատապնդեալս հեծութենէ ։ Նու-
զյարուցել զումարս ստատակչացն,
եթէ սպասաւորենք այսական դըժ-
նեայ յնայրաւորութեան բուժ

մարտակցաց պատկանեալ զինուք
եթէ մեղաց ոգեղ՝ և քո ատելի
կերպարանք, եթէ ցաւոց և ախ-
տից վտանգիչ և կորստական նշմա-
րանք, մերժեսցե՛ս հանցե՛ս հա-
ցե՛ս խափանեսցե՛ս և հալածե-
սցե՛ս՝ հեռի սահմանաւ իսպառ
տարագրեալ անդարձ որոշմամբ
վերստին կորստեանն. և կատա-
ցե՛ս կացուսցե՛ս նպատակ կենաց
և ամուր մնահորձան՝ մինչև խա-
չին՝ ապաւինելոյս 'ի քեզ՝ փր
կութիւն։ Ով յայսմ անպարտ
և անպարտելի և անվանելի արուես-
տից ահաւորիդ մեծութե՛, լուծ-
ցին որոգայթքն գաղտնածածուկ
սատանայականք. կապտեսցին մե-
քենայքն. վատնեսցին գայթակ-
ղութիքն. խայտառակեսցին հաղ-
բիցն դրութիւնք. յայտնեսցին
երևոյթք ուրոյն. գրոցին նենգո-
ղին

ղին ծուղակք • վերացին վարմին
վերարկուք • տաշորեցին որոմնոցն
բոյսք • նզովեցին բանաւորին չա
րաբանութիւնք • կարեացի լար խա
բէութե՛ ՚ի մահ որսողին • պարսես
ցին պատրողին բանսարկութիւնք •
պակասեցին զենք գրպարտողին •
անկցին սուսերք մնահաբերին • սու
զեցին սադրողին պատրաստութիւնք •
արձակեցին տոռունք տագնա_
պողին ։ Լայնեցին սուտ կեր
պարանք կեղծաւորին • սատակես
ցին խորխատականացն խնամ յար_
ձակմունք • ցրուեցին կցորդու_
թիւնք կերչացն • բաժանեցին
ազինք աւազակացըն • քայքայես
ցին բոյլք բարբարոսացն • քան
դեցին ամրոցք ապստամբողացն •
արգելցին ամպրոպք յանդգնե_
լոցն • վարատեցին փորձողին անձ
րեւք • հալեցին և ցամաքեցին ե_

 զեամն

զեանն տաղանդաւորին. Խորտա-
կեցին եղջիւր գոռոզին. Մանրեա-
ցին ամբառնալիք դրօշիցն կերպա-
րանաց. փշրեցին ամբարհաւա-
ճութիւք հպարտացելոցն. Նահան-
ջեցին դիմեցմունք ճակատելոցն.
քակտեցին միաբանութիւք զօրացն
բեւրաւորայ, թէ անմարմինք և եթէ
մարմնաւորք, փախիցեն ընդ նոյն
ճանապարհ 'ի մի շաւղաց հետոց՝
յեօթն տարակոյս, 'ի գուբն ինձ
փորեալ՝ ինքեանք ընկձեցին։
Չեղանակեցին ձմերունք ձանձ-
րացուցչին. հատին կապն կցոր-
դութեան՝ մշտաջան աւազակին.
Նողկացին մտացս կայից՝ համբոյր
շողոքորթին. ընդ միջեալ մեկնեա-
ցին՝ նետաձգութիւնք նեղչին.
կացցէ 'ի սասանման՝ նաւ խարդա-
խողին. խլեցին յարմատոց անտի՝
ատամունք խածանողին։

4 Սո̃ փայտիդ օրհնութեան կենաց, յորում պրկեցար ա̃ծդ անըմբռնելի. յիշատակաւ բևեռացդ, որով 'ի գործի մահուն մա̃ծուցար՝ արարիչդ երկնի և երկրի. արեամբդ տէրունականաւ, որով զվիշապն մեծ կարթիւ ածեալ որսացար. լեղւոյն դառնութե̃, զոր արբեալ՝ զդեղատուն կորուսչին արտաքս հեղեր. պատմաքանութե̃ ըղձական ճառիւք կոյցն սարսափելեաց, որով զլրբութիւն հակառակողին ըմբերանեալ ամաչեցուցեր. անուամբդ անհասականաւ ամենայնիւ անթարգմանելւոյդ, յորմէ դողան և դատապարտին սոսկացեալ սաստիկ սարսափմամբ՝ բընութիւք ա̃մ էրևութից և աներևութից, եղիցին այս ամենայն պարգևք շնորհաց՝ խոստովանելոյս 'ի պաշտպանու̃ թի,

'ի

'ի բժշկութիւն և 'ի քաւութիւն։
Դու մաքրեր դառնաթոյն օձին, և որ 'ի նմա ազդեաց տեղերա-դաւ չարութիւնն, 'ի սատակումն եղիցի նորին. նոյն ինքն 'ի կորուստ և յանբժշկական հարուած տան ջանացն՝ սովաւ մատնեսցի, կապեսցի և ըմբռնեսցի։ Եղիցի ողորմութիւն ստեղծողիդ ընդ իս, և շունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանօրէն կապաւ միացեալ 'ի մի։

Ե Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի՝ մաղթանաց գուշման՝ աղօթից հայցման, ծերոյ և տղայոյ, կուսի և երիտասարդի, և էթէ յաղախնայց ոք պաղատեսցի անսխրաբար, հաւասարապէս անաչառութեամբ ընկալցին 'ի քէն միան երանութեան՝ պարտուց ազատութեան, հաստատեալ վերստին

յանարատութիւն նորա մայրու
թեան, նկարեալ դարձեալ զքոյդ
կերպարան անփոփոխելի:
Ո՜հ տիրապետ՝ հրամանաւոր զօ
րեղ անպատումն անհաս անիմանա
լի, տեսցես աստանօր 'ի հառա-
չանս կողկողանաց այսր հեծու-
թեան, որ 'ի բոլորից շրթանց ըն
ծայեալ քեզ մատուցանի, փոխան
հօրքոյ երկնաւորի և բարերարի,
և հոգւոյդ սրբոյ փառակցի և
կենդանատուի. ա̃ծածնիդ բարե
խօսութեամբ, և խնդրուածովք
ամենայն որոց: Ո՜վ դու ստեղ
ծեր զամենայն. և՛ի քէն եղէն ա-
մենեքեան. և դու տիրես ամենայ
նի. և քեզ փառք յամենեցունց
միշտ յիսկութենէ անժամանակ
երրորդութեանդ, զուգակցապէս
փառաւորեալ յանբաւս, և յաւի
տենից յաւիտենիս. ամէն:

86

Ս. Եբրայեցին ցանկալուած նշխէին հեծա-
լեան՝ նորին հաճոյ, առ նոյն աղերս
ճառնանոց բանի։ ՚Ի խորոց սրտից
խօսք ընդ քեզ։ Ն(ա)ն. Գ. Ա.

Արեգակն արդար. Ճառագայթ
օրհնեալ. լուսոյ կերպարան.
փափաք անձկութե. բարձ-
րեալ անքննելին. զօրեղ անպատում.
բարւոյ բերկրութիւն. յուսոյ
տեսութիւն. գովեալ երկնաւոր.
թագաւոր փառաց. Ք̅ս արարիչ.
խոստովանեալ կեանք։ Եւ արդ-
զթերութիւն վրիպանաց բազմա
սխալ ձայնի երգելոյս՝ ամենազօր-
բանիւ լցեալ մատուսցես յաղերս
հաճութե հօր քում բարձրելոյ։
Որ վասն իմ ՚ի փորձ եկիր անի-
ծից, կերպարանեալ զիմ նմանութի՝
ամենեւին կենաց օրհնութի, վեր-
նոց և ներքնոց բարեխնամօղ աե

սուշ

սուչ համայնից։ Ո՜ի Թէ յանձն
առեր մեռանիլ վասն իմ՝ Ած և
Տր բոլորեցուն, որչափ համեա
ցիս առնել և այժմ փոխանդաւորս
կրից կարեկցելու ընդ իմ պարտա
ւորիս միշտ աղօթելով ազդակցու
մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ՝ առ հա
մապատիւդ քո Հայր։

2 Տու վասն արեանդ պատուակա
նի միշտ մատուցելոյ 'ի համաւթի
կամաց առաքչիդ՝ քարձցի՛ն վը
տանգք մեղուցեալ դատապարտե
լոյս. Թողցի՛ն պարտիքն. ապաքի
նեսցի՛ ամօթն. մոռասցի՛ն պատկա
ռանքն. բարեգործեսցի՛ն գատակ
նիքն. սատակեսցի՛ն որդունքն. վէ
րասցի՛ լալն. հանդարտեսցէ՛ կըր
ճումն ատամանցն. սպառեսցի՛ն
ողբքն. հատցի՛ն արտասուքն. մէր
ժեսցի՛ սուգն. հալածեսցի՛ խա
ւարն. փարատեսցի՛ հուրն սաստ

կու

կութեան • հերքեսցէ՛ն տանջանա
րանքն բազմօրինակք ։
3 Եկեսցէ՛ն գթութիւնք կամո
ղին և պարգևողին կենաց ամե-
նից • ծագեսցի՛ լոյսդ • արագեսցէ՛
փրկութի՟դ • հասցէ՛ օգնութի՟դ •
ժամանեսցէ՛ այցելութիւնդ •
կանխեսցէ՛ շնորհ ողորմութեան,
յառաջեսցէ՛ արբուսցէ՛ • զան-
դատաստանս պատքեալ՝ անկեալ ու-
կերացս թշուառութե՟ ՚ի վիհս
մահու • ծաղկեցուսցէ՛ պտղաբե-
րեսցէ՛ բաժակդ երկնաւոր ա-
րեան կենարարիդ՝ զերկիրս խնա-
մեալ աւուրն լուսոյ, որ անծախա
պէս մշտ պատարագի յիշատակ
կենաց փրկութեան հոգւոց նն
ջեցելոց ։ Ո՛վ ամենայնիւ մա-
հացեալ հոգիս մարմնովս մեղաց՝
շնորհօք քո՝ գը՛թած, ՚ի քեզ զօ-
րացեալ քև նորոգեցայց, զատեալ
՚ի

ի մեղաց անմահ կենդանութե՟
ի յարութեանն արդարոց, հօր
քում օրհնեցելոյ։ Ընդ որում
քեզ փառք, և հոգւոյդ սրբոյ
բարերարութիւն՝ վայելչական
գոհութեամբ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն։

Գոհաբանութի՟ առ Երրորդութիւնս. Հր.

Գոհանամք զքէն ո՛վ ամենանանբ
Երրորդութիւն Հայր և Որդի
և Հոգիդ Ս՟բ, որ ասացեր արա-
ցուք մարդ ըստ պատկերի մերում,
և առեր հող յերկրէ, և փչմամբ
օրհնեալ շնչոյ քո՝ գոյացուցեր ըզ
մարդն ադամ. վասն որոյ օրհնեմք
զմեծութի՟ քո։ Գոհանամք զքէն
Տէր, որ զմարդն ադամ զարդարե-
ցեր եօթնալիքեան շնորհօք, և եր

կո

կատարման փառօք․ վ՟ն որոյ օրհ՟նեմք
զշնորհս քո։ Փոխանակ զքեն
տ՟ր, որ 'ի դրախտն եդեմ եղեր զա
դամ անձնառելի խնդութ՟բ, և հե-
ահրաշ խնդութ՟բ․ վ՟ն որոյ օրհ
նեմք զարարչութիւն քո։ Փոխա
նակ զքեն տ՟ր, որ յետ պատրելոյն
ա․քամայ՝ յարգելոյս անուն օձին,
և արտաքսելոյն 'ի դրախտէն, որով
'ի դժոխս գրաւեցաւ, ազատեցեր․
վ՟ն որոյ օրհ՟նեմք զփրկութիւն քո։
Փոխանակ զքեն տ՟ր, որ առաքե
ցեր զանդրանիկն քո՝ զմիածին
բանն, որ վ՟ն մերոյ փրկութ՟ե խա
չեցաւ, թաղեցաւ, յարեաւ, համ
բարձաւ․ վ՟ն որոյ օրհ՟նեմք զմեծ
մարդասիրութ՟ի քո։ Փոխանակ
զքեն տ՟ր, որ զս՟բ մարմին և զս՟բ
արիւն ն՟ր՝ պարգևեցեր մեզ կերա
կուր հոգւոյ, և կենդանացուցիչ․
վ՟ն որոյ օրհ՟նեմք զպարգևս քո։

Գոհանամք զքէն տ՟ր, որ զմկրտու-
թ՟ի ուսուցեր ՚ի յորդանանէ, և կո-
չեցեր ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս, և ետուր
զորդեգրութիւնն մերին. վասն
որոյ օրհնեմք զշնորհաբաշխութ՟ի քո։
Գոհանամք զքէն տ՟ր, որ . է . խոր-
հուրդ եկեղեցւոյ կազմեցաւ ՚ի
քոյինդ շնորհէ, և խոստովանութ՟ե
թողութ՟ի շնորհեցեր. վ՟ն որոյ օրհ-
նեմք զառատապարգև գթութ՟ին քո։
Գոհանամք զքէն տ՟ր, որ անձրև
և ցօղ տաս երկրի, և բուսանի հաց
և հանդերձ, և տ՟մ մնեղէաց կերա-
կուր. վ՟ն որոյ օրհնեմք զբազմա-
բաշխ ողորմութ՟ն քո։ Գոհանամք
զքէն տ՟ր, որ տաս յաջողութ՟ի վաս-
տակոց մերոց, և դշնորհս արուես-
տաւորաց. վ՟ն որոյ օրհնեմք զբազ-
մարուեստ տուչութ՟ի քո։ Գոհա-
նամք զքէն տ՟ր, որ միշտ քաղցրութ՟ե
նայիս յարարածս քո, և օր ըստ օրէ

 շնոր

շնորհես զբազմազեղ ողորմութ՟ին քո․
վ՟ս որոյ օրհնեմք զանչափ գթութ՟ին
քո։ Կոհանամք զքէն Տ՟ր, որ մե-
ղաւորաց և զղջացելոց թողութ՟ին
շնորհես, ներես, և ոչ եղծանես․
վ՟ս որոյ օրհնեմք զանյիշաչարութ՟ին
քո։ Կոհանամք զքէն Տ՟ր, որ զե-
ղանակս տարւոյն, ամառն և զձմ-
մեռն, աշունն և գարունն, արա-
րեր ըստ յեղութ՟ե մերում․ վ՟ս որոյ
օրհնեմք զարարչագործութ՟ին քո։
Կոհանամք զքէն Տ՟ր, որ յայսմա-
մի ևս՝ ապրեցուցեր զմեզ՝ անվըր-
դով, անահ, և անկասկած․ վ՟ս որոյ
օրհնեմք զՏ՟րութ՟ին քո։ Կոհանամք
զքէն Տ՟ր, որ զմեզ 'ի մահաբերա-
ժամէ, և յամ՟ն պատահարաց պահե-
ցեր․ վ՟ս որոյ օրհնեմք զպահպա-
նութ՟ին քո։ Կոհանամք զքէն Տ՟ր, որ
'ի հրկիզութ՟է, 'ի հեղեղէ, 'ի շարժէ, 'ի
կայծակէ, 'ի խորշակէ, և 'ի սաստիկ

մինչ տարեցուցեր · վ՟ս որոյ օրհ-
նեմք զապաւինութիւն քո։
Գոհանամք զքեզ Տ՟ր, որ օրհնե-
ցեր 'ի լեառն ձիթենեաց զկաթու-
ղիկոսունս, զպատրիարգունս, և
զեպիսկոպոսունս · որ ճրագ և լոյս
եղեն աշխարհի · վ՟ս որոյ օրհնեմք
զշնորհաբաշխութիւն քո։ Գոհա-
նամք զքեզ Տ՟ր, որ քահանայութ՟ն
ընձեռեցեր ադամեանս բնութ՟ե՝
որ հրեշտակացեր կարգ, յաղագս
թողութ՟ե յանցանաց մերոց · վ՟ս
որոյ օրհնեմք զփրկութիւն քո։
Գոհանամք զքեզ Տ՟ր, որ զատկա-
ւագունս, զտիրացուս, և զջահըն-
կալս սահմանեցեր · վ՟ս որոյ օրհ-
նեմք զլուսաւորութիւն քո։
Գոհանամք զքեզ Տ՟ր, որ զբանա-
ւոր հօտ՝ զժողովուրդս քո, ըն-
կալեալ ունիս 'ի ծոց քո, և որպէս
զտապանն նոյեան ապաւես 'ի

 հեղե՟ղ

հեղձամանք մեղաց. վասն որոյ օրհ-
նեմք զգթարմանահրաշ գթութիւն
քո։ Կոհանամք զքեն տէր.
որ զմերժուցեալ ժողովուրդն՝ ի՛չ-
ար. ես 'ի տան քում՝ բնաւորա
նեն. ... պղտորմանն նկատես.
վասն որոյ օրհնեմք զերկայնամտու-
թիւն քո։ Նու վասն մեծի եւ
բարձօ՛ ողորմութեան քո. խնայեա
հեցո տէր զուանելն քո 'ի ժամանա
կայսմիկ եւ տուր մեզ յերկնից 'ի
սրբութենէդ՝ Շնորհ, Զեր,
Ողորմութիւն. Քաղցրութիւն,
Կարողութիւն, Մեղաց թողու-
թիւն, Հաստատութիւն, Փարթա-
մութիւն, Աշխարհիս խաղաղու-
թիւն. Խոնարհութիւն, Լուսաւո-
րութիւն. Համառ, Յոյս, Սէր.
Մաքրութիւն, Համբերութի,
Բարերար լուութիւն. Համագա-
տութիւն, Նուիրութիւն։ Ի Դ-

դա

գոհութիւն · Հաշտութիւն , և
օրհնեալ Արքայութի[illegible]
քեզ ընդ որդւոյ · և ընդ [illegible]
հոգւոյդ վայելէ փառք և պատի[illegible]
յաւիտեանս , ամէն :

Յորժամ երդես՝ զայս ՚ի [illegible]
՚ի խորանաց՝ դէմ յանդիման ,
զալուստն յիշեա՝ դու յարտա[illegible]
յիշեալ լիցիս յահեղ օրն
յայն :

[illegible]

Ջ. 96